

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 40 (300)

TORONTO, Ontario, 1955 m. spalio (October) mėn. 6 d.

Kaina 10¢

**The Lights of
Homeland**
Lithuanian Weekly
Published by the
Lithuanian Cultural Society
of Canada
Authorized as Second Class Mail
Post Office Department Ottawa
★
SAVAITRASTIS
Leidžia
Kanados Lietuvių Katalikų
Kultūros Draugija
941 Dundas St. W., Toronto

Triukšmo šaknys

Sovietinė žemės ūkio darbuotojų delegacija išvyko iš Kanados jau prieš mėnesį. Jai bei jos lankymosi atgarsiais domėtis šiandieną jau nebūtų reikalo. Bet prie to klausimo grįžti mus verčia Canadian Scene įstaiga, kuri rado reikalo kreiptis į naujųjų kanadiečių laikraščių skaitytojus specialiu straipsniu "Ar tai kanadietiška?" Ten primenama, kad Kanadoje yra visiška įsitikinimų laisvė, bet ir šventai gerbiama svečio teisė. Kanadiečių papročiu turis laikytis kiekvienas, kas į šį kraštą atvyksta, bet grupės naujųjų kanadiečių Winnipege, Montrealy ir Londone įveidusios sovietinę delegaciją; Winnipege net sumušusios policijos pareigūnus, palaikytus rusais. Dėl to apgailėstą turėjo pareikšti vyriausybė, ir cituoja Toronto "Globe and Mail", kuris kanadiečių daugumos vardu reikalauja, kad naujieji ateiviai privalo laikytis prievartos netoleravimo principų. C.Sc. baigia straipsnį išvada, kad tai nėra kanadietiška.

Bet kokia prievarta yra netik ne kanadietiška, bet ir ne žmoniška, ne demokratiška ir todėl netoleruotina. Tačiau visame šiame triukšme perdaug akcentuojamas keletas nervus praradusių vyrų išsišokimas Winnipege, kurį viešai pasmerkė ir demonstracijos organizatoriai — ABN skyrius. Šito nekultūringo išsišokimo šešelin pastatomas visas demonstravimo teisės klausimas. C.Sc. sako, kad tai nėra kanadietiška. Bet sovietinės delegacijos vadas Mackevičius jau pirmą dieną Kanadoje padarė teisingesnę išvadą. Pamatęs demonstrantus Montrealy aerodrome, jis pasakė: "Mat, kaip pas jus. Pas mus taip negalėtų įvykti!" Jam gaila buvo, kad ten nebuvo raudonsiūlių MGB karių su automatais. Jis suprato, kad čia piliečiai savo nusistatymą turi teisę pareikšti ir jų niekas nei daugys, nei mažins. Pasak jo, tai ne sovietiška...

Demonstrantai, sako, pažeidė svetingumą. Teisybė. Bet mums būtų įdomu, kad kas nors atsakytų ar nebuvo įžeidimas Kanados vyriausybės bei viso krašto, kai Mackevičius ir ambasadorius Cuvachin iškoliojo banditais, chuliganais ir hitlerininkais, nuo kurių rankų dar esąs nenudžiūvęs kraujas, tuos žmones, kuriuos Kanados vyriausybė atsižvelgė į savo kraštą kaip nelaiminguosius benamius? Neseniai skaitėme, kaip Maskvoje rusų leitenantas 2 val. laikė įrengęs pistoletą JAV kongresmeniui. Atsimename, kaip sovietai sukišo į kacetus 16 lenkų politikų nuvykusių į Maskvą su oficialia misija. Ir iki šiol jų niekas neišvadavo. Kodėl nieko nesako svetingumo gynėjai? Žinome, kad kiekvienas pilietis gaunąs Kanados užsienio pasą, gauna ir perspėjimą lapele — jei esi gimęs už geležinės uždangos ar ten gimė tavo tėvai, ten nevyk, nes Kanados vyriausybė ten negali garantuoti tavo saugumo. Kodėl tyli svetingumo gynėjai paskaitė tokį lapelį?

Išvada aiški. Tik dėl to, kad ir ši triukšmą sukėlė žmonės, nespeję atsipalaiduoti karo metu visus užglusinusius Kanadiečių — Sov.ų bičiulių draugijos (tada lygos) propagandos, kurios dėka ir valdžios priglautos nelaimingieji tremtiniai buvo vazduojami kap krašto nelaimė, visuomenės atmatos, hitlerininkai, nors nemažai jų atėjo iš hitlerinų kacetų. Ir dabar ši draugija savo kolonos išsiuntinėjo visai spaudai. Ir iš visos Toronto spaudos tik vien Tautos bendradarbis Fr. Tumpane teatikiro jai: "Jūs, Maskvos agentai, neturite teisės kalbėti!" Nuotalkos Kanadoje atrodė antikomunistinės, bet Maskvos agentai pajėgia pasinaudoti visokiais naiviais principo adoratoriais. Šventieji principai yra šventi. Bet liūdna, kai jais paremiama neteisybės ir smurto viešpatavimas.

Grasina deportuoti arkivyskupą

Nesėkmingai pasibaigus Londono konferencijai ir nepavykus išskirti Kipro salos klausimu JT, kipriečiai vėl pradėjo smarkiai nerimti. Jie reikalauja laisvo apsisprendimo teisės JT priežiūrai. Kadangi gyventojų dauguma yra graikai, pravedus plebiscitą salos valdymas atitektų Graikijai. Tai gerai žino britai ir žada kipriečiams tikrai savivaldą. Kipriečiai tuo nepatenkinti ir sužinoję, kad JT jiems nepalankios vėl pradėjo puldinti Britų kariuomenės dalinius bei įstaigas ir skelbti streikus, reikalaujanti pasitraukti britus. Pastarieji gi atsinešė naują gubernatorių maršalą J. Harding, kad juos nuramintų. Be to, Britų vyriausybė viešai apkaltino ortodoksų arkivyskupą Makarijos, esą jis bendradarbiauja su komunistais, kurstas saloje neramumus. Iš britų šaltinių buvo patirta, kad vyriausybė ketinanti arkivyskupą deportuoti, jeigu jis ir toliau priešins britų koloninei valdžiai. Graikija šitokia Britų laikysena nepatenkinta ir atsisakė siųsti savo laivyną dalyvauti S. Atlanto Sąj. kariniuose manevruose. Britų darbičiai tokia vyriausybės politikai nepatinka ir pareiškė, kad ji tokiu būdu statanti pavojų S. Atlanto Sąjungai. Pasak jų, reikia sušaukti plačią kipriečių atstovų konferenciją ir duoti reikalaujamą apsisprendimo laisvę.

Vienus paleidžia, kitus mobilizuoja

Labai garsiai per pasaulį nuaidėjo lakoniška Maskvoje paskelbta žinutė, kad Sovietų Sąjunga paleidžianti 650.000 savo kariuomenės. Buvo aiškinama, jog tai esąs kariuomenės sumažinimas. Bet ką reiškė šitokia žinutė aiškėja iš Sovietų Sąj. Gynybos ministro maršalo G. Žukovo įsakymo, paskelbto rugsėjo 6 d. To įsakymo §1 skamba šitaip:

"Paleisti iš Tarybinės armijos, karinio jūrų laivyno, pasienio ir vidaus kariuomenės eilių į atsargą kareivius, jūreivius seržantus ir viršilas, išstarnavusius įstatymo nustatytą tikrosios karo tarnybos laiką".

Toliau §2 įsakoma "pašaukti tikrajai karo tarnybai... 1936 metais gimusius piliečius, neturinčius teisės lengvatai arba šaukimo atidėjimui, o taip pat šaukiamojam amžiaus piliečius, kuriems pasibaigė šaukimo atidėjimas ir kurių vienmečiai eina tikrąją karo tarnybą". ("Tiesa", rugsėjo 7 d.).

Vadinasi, Kremlius pasaulį

pradžiugino paskeblidamas paleidimą karinę tarnybą atlikusių karių ir nutylėdamas naują paskaukimą. Kaip mažai reikia vakariečių džiaugsmui!

Sovietų amnestija pabėgėliams

Vilniaus radijas rugsėjo 19 d. smulkiau paaiškino "sovietinę amnestiją už kolaboravimą su priešu karo metu". Esą, paleidžiami nubaustieji iki 10 metų, o tiems, kurie buvo nubausti daugiau kaip 10 m., bausmės sumažintos per pusę. Amnestija netaikoma tiems, kurie buvo nubausti už "tarybinių piliečių žudymą bei kankinimą". Iš tolimiesnių nuostatų paaiški, kad vad. "amnestija" palies tik nežymią dalį, nes daugumas nubausti iki 25 m., o nubaustieji iki 10 metų jau yra ir be amnestijos bausmės atlikę. Užsienyje esą "tarybiniai piliečiai" bus amnestuoti tik tuo atveju, jei "jie išspirko savo kaltę vėlesne patriotine veikla tėvynės labui

PAVERGTOS TAUTOS IR KOLONIALIZMAS

Niujorko bendradarbio
ALMAUS

Niujorką mandagiai vadinome "metropoliu", o gyvenimas iš tikro pavertė jį planetos sostine. Joje praėjusią savaitę vystėsi politinė drama: arabų ir azijatų tautos Jungtinėse Tautose sukišo vaduoti iš prancūziškojo kolonializmo jungo Alžeriją (9.250.000 beraščių musulmonų šalį), o 100.000.000 pavergtųjų Europos tautų vardu pabėgėliai politikai, susiorganizavę į "The Captive European Nations", pabaltiečių vadovaujami, rūpinosi savo likimu. Žymusis lietuvių diplomatas, vienas Pavergtųjų Tautų Niujorke variklių, sakė bijąs ir dėl VLIKo, nes kairiosios "lietuviškosios politinės grupės, atrodė, nėra suvokusios vykstančių permainų tarptautinėje ir tautinėje plotmėje; jei nutautėjimas, susmulkinimas bei sumaterialėjimas žudė laisvųjų lietuvių sąmonę, tai derybos tarptautinėje scenoje grąšina Lietuvai išlaisvinimą nudelsti daugeliui metų. (Niujorke praėjusią savaitę įvyko paruošiamasis "vlikinių" grupių "apsiuostymas", išryškines griežtą opozicinių grupių nusistatymą eiti į pasitarimą spalio 10 d. tik "sąlyginai". Viena pirmųjų sąlygų — VLIKas privalo būti perkeltas pasaulio sostinė).

Pavergtosios tautos
netylėjo

Jungtinėms Tautoms priėmus Alžirijos reikalą, pabaltiečiai nuostabių įvalgiamų, reikalaujančių tūkstančio globalinių lietuvių padėkos laišku, Kalifornijos senatorius William F. Knowland (spaudoje minimas kaip galimas respublikonų kandidatas į prezidentus), tuoj pat "The New York Times" korespondentui E. Abel pareiškė turįs vilties, kad Jungtinės Amerikos Valstybės pasiūlys dabartinei JT sesijai apsvaistinti Tarybų Sąjungos prievartinę priespaudą — "forced captivity", kurioje šiuo metu laikomos Estija, Latvija, Lietuva. Būdinga, kad senatorius Knowland mano, jog Pabaltijo tautų tragedija ir šiuo metu yra ryškiausias sovietų tironijos pavizdys, ryškesnis nei Balkanų tautų ir Albanijos, kaip kad tebesilaiko iki šiol šios doktrinos

Paleidžia vokiečių belaisvius

Sovietų vyr. tarybos prezidentas nutarė paleisti 8.877 belaisvius iš 9.626. Likusieji 749 esą "karo nusikaltėliai" ir jie busia perduoti V. ir Rytų Vokietijos valdžios įstaigoms, kad jie priimtų jiems vietinius įstatymus. Sovietai esą negali paleisti jų nesąlyginai, nes jie sunkiai nusikaltė sovietams.

Belaisvių paleidimas yra ypač kanclerio Adenauerio nuopelnas, nes jis to kietai reikalavo. Nors jų paleidimas buvo oficialiai paskelbtas po derybų su R. Vokietijos "premjera" Grotewohl, norint sudaryti įspūdį, kad tai daugiau pastarojo nuopelnas, tačiau visiems yra žinoma, kad tai tik formos reikalas

arba pripažino savo kaltę". Tačiau neskelbiama, koks skaičius šios vad. "amnestijos" paleičiamųjų ir kiek išstremtųjų pvz. galės grįžti kad ir į okup. Lietuvą. Amnestija, beabejo, paskelbta grynai politiniais ir propagandiniais motyvais. Ir tie, kurie galės grįžti, vis tiek neturės vėsiškos laisvės. Pagaliau visi ir taip žino sovietinės "amnestijos"...

LIETUVOS MİRĖ KUNIGAI

Viename laiške iš Lietuvos rašoma, kad buvęs Ilguvos klebonas kun. Klemensas Ruseckas miręs 1953 m. Jo brolis kun. Pijus Ruseckas miręs kiek anksčiau. Abu mirę širdies liga.

"Laisvos Europos Komitetas". E. Abel, pranešdamas šią žinią, primena, esą Maskvą keli kartus yra pareiškusi, jog Pabaltijo valstybės tėra Tarybų Sąjungos dalis ir JT neturintys jokios teisės kištis į sovietų vidaus reikalus.

Būdingas britų pareiškimas

Reporteriams užklausus britų užs. reik. ministerio Macmillan nuomonės, šis reikšmingai atsakė: "Manau, kad prancūzai protestavo dėl jų supratimu kitų kišimosi į jų vidaus reikalus, dėl ko mes jiems išreiškiame savo užuojautą. Tačiau, Jungtinės Tautos yra organizacija su didžiule ateitimi ir aš tetaikau šitokius susikirtimus tik natūraliu JT augimo reiškinium". Bet ar britai pritartų senat. Knowland, Senato mažumos lyderio, norui iškelti Jungtinėse Tautose Pabaltijo reikalą, mūn. Dulles ir Eisenhoweriui pritarus, tebėra klausimas!

JAV kariai nesutinka su diplomatais?

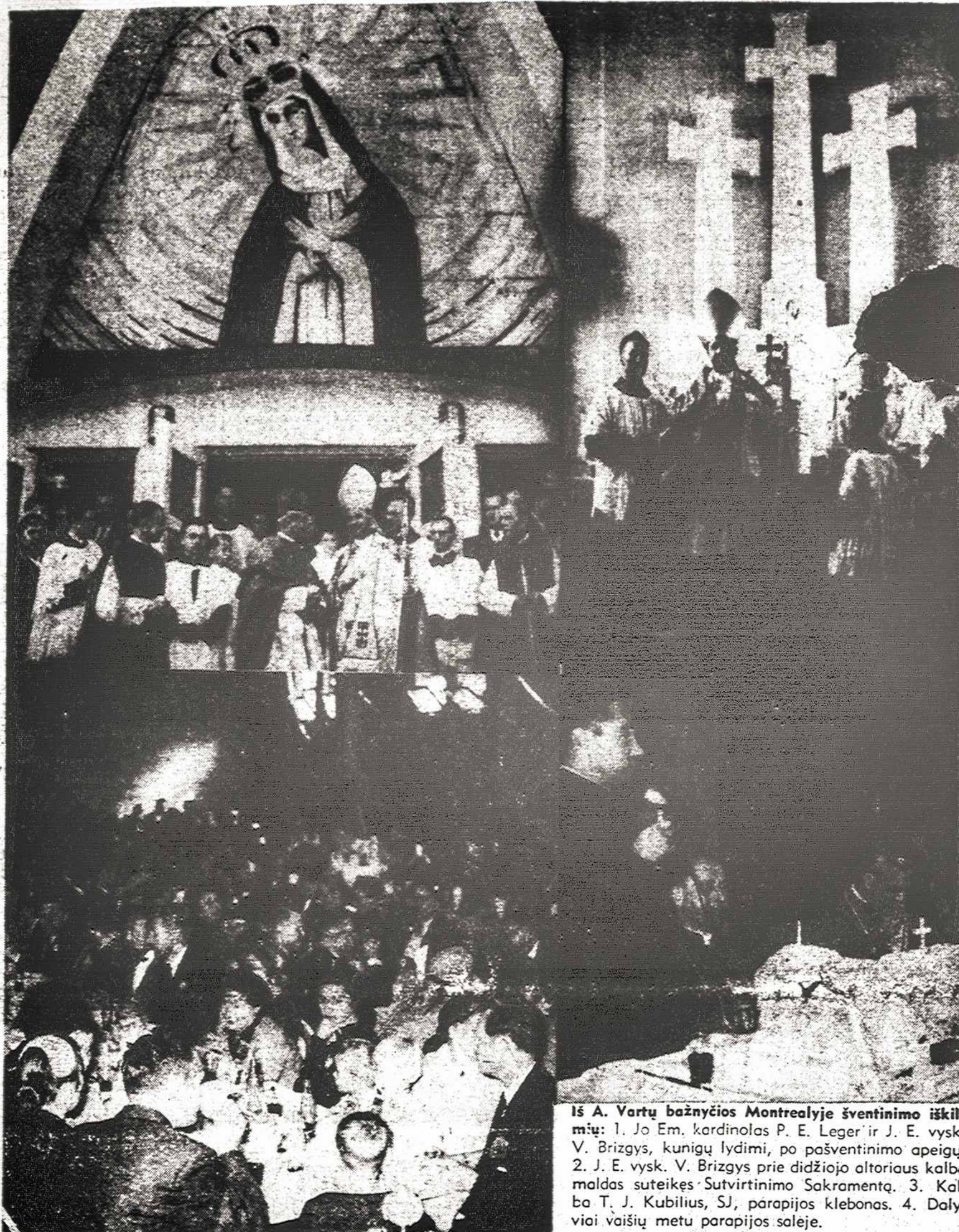
Valstybės Departamentas taip ir nepasisakė dėl NYTimes karinio komentatoriaus, buvusio laivyno karininko, H. W. Baldwin sugestijos, kad spalvinėje Ženevos konferencijoje Amerika pasiūlytų pasitraukti iš Europos bazių, jei sovietai įgalintų Rytų Europoje laisvus rinkimus Jungtinėms Tautoms prižiūrint. Tuo tarpu Pavergtosios Tautos dar drąsiau kėlė savo balsą (NY Times betgi nespausdino Pabaltijo Komitetų Niujorke pirminių padėkos laiško Mr. Baldwin). Praėjusią savaitę šis komentatorių straipsnyje "JAV kariniai planai laukia sprendimo" vėl vienui vienas kartojo ką pasakęs apie Rytų Europą anksčiau, tik šiuo kartu sumažinęs kainą: už Rytų Europą amerikiečiai pasitrauktų tik iš kelių bazių, ne visų. (Kiek anksčiau "I Laisvė" žurnale dr. J. Grinius sugestionavo, kad Amerikos kariuomenė pasiliktų ilgesniam laikui kaip stabilizuojantis faktorius Karaliaučiuje ir Besarabijoje). Mr. Baldwin paskutiniam straipsnyje taipgi pareiškė, kad dėl šitos strategijos būtinas Prezidento nutarimas, kurio vargiai lauktina iki galutinio pastarojo sustiprinimo. Be šito prezidento nusprendžio vargiai lauktina, kad JAV užsachuotų sovietus Jungtinėse Tautose Pabaltijo reikalu, kaip kad siūlė senatorius Knowland.

Pavergtųjų problema

Pats Molotovas tylėjo dėl pavergtųjų problemos, nes "tokios visai nesą". Jo "satelitai" kalbėjo, kad tai melas ir šmeižtas. Klausimą pajudino ir lietuvių žurnaliste JT Salomeja Narkevičiūtė. Ji pateikė Matuliu 32 klausimus, jų tarpe kelis ir politinius. Matulis sutikęs ir juos atsakė, tik prašęs palaukti, nes esąs užimtas priėmimais. Šią arba ateinančią savaitę jis sakėsi pateikis Salomejai raštu ir klausimus: "Kada Lietuva bus atidaryta svetimauciams?", "Ar (Nukelta į 2 psl.)

Gaus po \$30

Kanados parlamentas priėmė bedarbių apdraudus įstatymo projektą, pagal kurį bedarbių pašalpa padidinama: vedusiems su šeima nuo \$24 iki \$30 savaitei, nevedusiems — nuo \$17.10 iki \$23. Praktiškai, šiuo pakeitimu bedarbiai galės pasinaudoti nuo lapkričio 27 d. savaitės, nors įstatymas įsigaliojo anksčiau. Mat, įstatyme pažymėta, kad darbininkai galės gauti papildintą apdraudą tik iki po dviejų mėn. padidintų įnašų. O įnašų padidinimas liečia darbininkus, gaunančius didesnę atlyginimą, pvz. gaunančiąjį \$48-57 savaitei tuos mokėti ne 52 ct., kaip tai buvo anksčiau, o 60 ct. Mažesnius atlyginimus gaunančiams įnašai lieka maždaug tie patys.

Iš A. Vartų bažnyčios Montrealyje šventinimo iškilmų: 1. Jo Em. kardinolas P. E. Leger ir J. E. vysk. V. Brizgys, kunigų lydimi, po pašventinimo apeigų. 2. J. E. vysk. V. Brizgys prie didžiojo altoriaus kalba maldos suteikęs Sutvirtinimo Sakramentą. 3. Kalba T. J. Kubilius, SJ, parapijos klebonas. 4. Dalyviai vaišių metu parapijos salėje. Nuotraukos V. Stankevičiaus.

Savaitės įvykiai

Egipto užsimojimas pirkti ginklus Čekoslovakijoje gerokai sujaudino vakariečius. Jau anksčiau buvo žinių, kad sovietai pasiūlydavo ginklų arabams, bet truko oficialaus patvirtinimo. Pagaliau Egipto vyriausybė oficialiai pranešė susitarusi su Škodos įmoneis dėl sunkiųjų ginklų pirkimo. Anksčiau ji buvo kreipusis į JAV norėdama gauti spausminių lėktuvų, sunkiųjų tankų, artilerijos pabūklų ir laivų. JAV-betgi atsakė parduoti sunkiųjų ginklų, kad tuo būdu nesudarytų Vid. Rytų karinio pajėgumo pusiausvyros, nors buvo sutikusios

teikti lengvųjų ginklų vidaus tvarkai palaikyti ir apsiginti nuo išorės priešių. Egiptas tuo nebuvo patenkintas ir pasuko sovietų linkme motyvuodamas dar ir tuo, kad neturi pakankamai aukso valiutos, o Čekoslovakija sutikusi atlygintiama medvilne. Be to, Egiptui parūpo stipriai apsiginkluoti, nes pasienio nesusi-pratimai su Izraeliu nesiliauja, o Izraelio karinės pajėgos atversia visas arabų karines jėgas sudėjęs drauge. Atrodo, Egiptas pasinešė keliu eisi ir toliau, nes jaučia kad vakariečiai daugiau remia Izraelį. Vargu ar pakeis jų nusistatymą Dulles ir McMillan atsisaukimas į Rusiją ir kt. kraštus neteiktų ginklų Vid. Rytams, kad nekiltų ten karas. Susidariusios padėties aiškinti išskrido į Kairą Dulles pavaduotojas G. Allen.

Tuo tarpu Egiptas ir Izraelis, JT paliaubų komisijai tarpininkaujant, sąlyginai sutiko atitraukti savo kariuomenes toliau nuo pasienio.

Alžerija Jungt. Tautose

Prancūzijai labai rūpėjo, kad Alžerijos klausimas nepatektų į JT. Pernai jai pavyko to išvengti. Buvo manyta, kad taip bus ir šiemet, juoba kad darbo-tvarkės komitetas buvo tam palankus. Išėjo betgi kitaip: JT pilnates posėdis balsavo prieš komiteto siūlymą; 27 pasisakė už, 28 prieš, 5 susilaikė. Tuo būdu vieno balso persvara Alžerijos klausimas liko įrašydintas JT darbotvarkėn. Prancūzijos delegacija dėl tokio nutarimo parei-

priešingi. Molotovas betgi seną giesmelę traukė: esą Vokietijos suvienijimas būtų galimas tikrai panaikinus vakariečių ir sovietinio bloko karines sąjungas, sudarius visos Europos bendrą saugumo sąjungą ir pašalinus karines vakariečių bazes Europoje. Šitokioji nuotaikoj artėja keturių didžiųjų užs. r. ministerių konferencija Ženevoje.

Kanados Pearson Maskvon

Jau senokai Molotovo pakviestas, Kanados užs. r. min. L. B. Pearson vykstas į Colombo plano valstybių konferenciją Singapure, išskrido Maskvon, lydimas eilės pareigūnų ir žurnalistų. Jų tarpe yra John W. Holmes ir Ignatiev — abu gimę Peterburge ir moką rusiškai. Pirmasis yra užs. r. ministerijos pasekretorius, antrasis — gynybos skyriaus pareigūnas, kilęs iš rusų aristokratijos, pabėgęs nuo bolševikų revoliucijos. Šio apsilankymo tikslas — suartinti Kanadą su Sov. Sąjunga ir pagyventi prekybinius ryšius. Kanadai rūpi parduoti daugiau kviečių. Pearsono pareiškimu, esą prieš 25-30 metų iš Vancouverio į Vladivostoką buvo gabenama dideli kiekiai kviečių, nes gabenimas kviečių iš Ukrainos ir Rusijos rytines sritis geležinkeliais buvęs brangesnis.

Buvęs diktatorius Peronas lėktuvu buvo nuskraidintas į Paragvajų, kur jam suteikta prieglaudos teisė.

— Stockholmas. — Nuo spalio 1 d. Švedijoje leista nevaržomai pardavinėti alkoholinius gėrimai. Suvaržymai buvo įvesti 1919 m.

— Bukareštas. — Gheorgiui Dej, kuris po Stalino mirties buvo išstumtas iš partijos vadovybės, vėl tapo gen. partijos sekretorium. Jis yra ir min. pirmninkas.

— Vašingtonas. — JAV valdžia uždraudė Vengrijos atstovybei leisti savo propagandinį biuletenį, nes ir JAV atstovybei Budapešte tai neleidžiama.

Tėviškės Žiburiai

THE LIGHTS OF HOMELAND
Published by Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada
SAVAITRASTIS

Redaguoja Dr. A. Šopoka ir Dr. P. Gaidamovičius
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
Prenumerata Kanadoje ir JAV metams \$4.00, pusmetui \$2.50
Kitur: metams \$4.50, pusmetui \$2.50
Įmokėjė nemauz \$10 loikomi garbės prenumeratoriui
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
941 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada Telef. EM. 8-6813.

Gėda kalbėti ir rašyti

Iš tikrųjų gėda kalbėti ir rašyti apie reikalingą mokyti savo tėvų kalbą. Per amžių amžius taip jau buvo visose tautos ir laukinėse ir kultūringose, kad kiekvienas mokėjo savo motinos kalbą. Čia nebuvo jokios problemos, tai yra natūrali ir žmogiška.

Deja, naujais laikais naujosios krašto randaime ir tokių reiškių, kad vaikai nebe mokė savo motinos kalbos, su tėvais kalbasi svetima kalba, kurios, žinoma, pastarieji tikrai ne mokė. Taip tėvų su vaikais santykiai lieka labai oficialūs, šalti ir tik paprastų užklausų reikšmės. Taip dėl šviesios ateities vartojimo dingsta tėvų ir vaikų kalbų sąsaja, tik iš akių žvilgsnio veido išraiškos. Gėdos motinos meilė vaikui geriausiai išreiškiamą per savo kalbos meilės žodelius, pasakojimus, dainėles. Didžiausia laimė abiejose pusėse yra, kad motina gali pasikalbėti iš širdies gėlių su savo jauna gražia dukrele. O daug aptartių paslapčių jos randa... Tos visos laimės nebėra, kai motina kalba viena kalba, o dukterė kita.

Pirmiausia naujo krašto kalbos išmokę vaikai savo tėvus laiko visuose reikaluose ne autoritetais, o nemokytus — tamsuoliais ("old style") ir savo draugams stengiasi nerodyti, nesueiti į bendrą draugystę. Iš tikrųjų, kai tėvai tos svetimos kalbos tobulai nemoka, o vaikai savos, tai pastarieji ir įgauna įspūdį, kad tėvai atsiliek.

Atvykęs į Kanadą apsigyven-

nau vienoje senujų imigrantų šeimoje. Jie turėjo dukrą, kuri lankė jau gimnaziją. Motina kreipdavosi į dukterį lietuviškai, o dukterė atsakydavo angliškai. Viešose vietose dukterė lietuviškai kalbėdavo tik nepažįstamais ar kalbėdavo tik angliškai. Po poros metų dukterė ištekėjo už čia gimusio. Jaunieji tekalbėdavo tik angliškai. Kuomet jie aplankydavo motiną, pastaroji juos gražiai vaišindavo, tačiau bendros kalbos nebuvo. Tik tos vargšės mamos akys blizgėdavo ir lūpos virpėdavo. Ką ji norėdavo pasakyti, taip aš ir nesuprasdavau.

Katrą užklausa, kodėl dukterė lietuviškai nekalba. Girdi, anais laikais nebuvo liet. mokyklos, galvoju, kad užteks tik angliškai, bet dabar praregėjusi. Galvoju — vargšė ta moterėlė praradusi savo dukrelę.

Dabar kiti laikai, turime perteklius lietuviškų diplomuotų mokytojų, savas liet. mokyklas, institutus, liet. laikraščius, atrodo, šios kartos ateiviai lietuviai yra laimingi.

Deja, ir dabar neviskas tvaroj, daug lietuvių tėvų nemori leisti savo vaikų mokytis motinos kalbos. Reikia raginti, kviesiti, įrodinti, kad 2+2=4. Palinkimas išsivadėti savosios kalbos yra visų imigrantų liga, vėžys. Tačiau, negi visi šiai ligai turime pasiduoti? Kovokime prieš ją. Kiekviena kalba yra Dievo duota ir šventa. Kas jos išsivadė, eina prieš Augštesiajį, prieš gamtą. Gamta skaudžiai baudžia tuos, kurie eina prieš jos dėsnius. Jonas Vaidonis.

PAVERGTOS TAUTOS IR KOLONIALIZMAS

(Atkelta iš 1 psl.)
bus įleista Lietuva aplankyti Amerikos lietuvių laikraščio korespondentams? „Kas yra grįžęs iš Sibiro?“

Sunkina pavergtųjų laisvinimą

PTSeimas savo memorandumu Amerikos lietuvių spaudoje perspėjo, kad sovietai visais būdais siekia likviduoti politinius pabėgėlius užsienyje, nes be jų nebūtų ir išlaisvinimo politikos. Reik pripažinti, kad jų teisybę liudijo neatsakomingi senatorių Purcell, Kefauver ir Malone pareiškimai, kurie dabar prisiėjo ir belgai parlamentariai, Vakarų spaudoje ir per Maskvos radiją reikšė susizavėjimą „sovietų pažanga šviesime, socialiniam gerbuvyje ir technikos srityje“. Belgai šitokių įspūdžių susidare, aplankę Latviją, Ukrainą ir Gruziją. Savo ruožtu auganti gerbuvė atkakliai tvirtino ir patys kom-Lenkijos ir kitų satelitų atstovai Jungtinėse Tautose. Maskolbornis Naszkowski aršiai antradienį puolė ministrų Dulles ir Australijos užs. reik. ministrą Richard G. Casey už jų tvirtinimus, kad Rytų Europa tebesanti pavergta. Būdinga, kad net pačio Amerikos lenkų spaudoje vis dažniau rašoma, kad nežiūrint komunistinės santvarkos lenkai tampa vis nepriklausomesni nuo sovietų Maskvoje.

Pavergtųjų rezoliucija Jungtinėse Tautose

Pavergtosios Tautos penktadienį priėmė bendrą rezoliuciją, kuri buvo paruošta kruopščiai ir pagalančiai. Rezoliucijos tuoj pat buvo perduotos į kitą pusę esančias Jungtines Tautas, pirmoji eilė pavergtųjų valią per-

duodant Vakarų didžiųjų valstybių delegacijoms. Pavergtieji perspėjo, kad „all-European“ saugumas, neišlaisvinus Rytų Europos, reikėtų pavergtųjų ilgalaikį pėsmerkimą, sudarytų sąlygas tolimesniam sovietų imperializmui. NYTimes pranešė apie šią PTSeimo rezoliuciją rašė, kad „Ženevos dviasia“ jau yra nemažai pakirtusi pavergtųjų pasitikėjimą Vakarais. Dienraštis vedamajame „Voice of Freedom“ iškėlė nepaprastą Pavergtųjų Seimo reikšmę šiuo momentu, nes jos iškėlė reikala, kuri visais įmanomais būdais bando nuslopinti sovietai. NYT vadina cinizmu Mr. Naszkowski jau minėtą kalbą ir pareiškė, kad Pavergtųjų Tautų rezoliucija įrodanti maskolbornio melą. Pavergtųjų Tautų Seimas, kurį taip nuosirdžiai remia JAV, esą reikšmingiausias įrodymas tautoms anapus geležinės uždangos, kad jos nėra nei užmirštos, nei apleistos.

Ką sutarė 4 ministrai?

Su didžiausiu smalsumu Niujerke laukėme užkulisinių komentų, ką sutarė 4 didžiųjų užs. reik. ministrai. Formaliam pareiškime ministrai sakėsi esą vieningi kaip niekad prieš tai. O NYTimes vedamajame dėlto išreiškė džiaugsmą, nes, girdi, spalvinė konferencija parodys tikrąsias sovietų užmačias. Dienraštis mano, kad pirmoji eilė reikia rūpintis Vokietijos suvienijimu. Ministeriai sakė, kad tik taikos sutartis nustatys galutines Vokietijos sienas (Tai sukėlė didžiulį Amerikos ir Lenkijos lenkų nepasitenkinimą). Ministeriai taip pat Maskvai grąšino, kad už naująją Berlyno blokadą sąskaitą jie siųsią ne

ANTROSIOJ ŽENEVOJ KONFERENCIJOS IŠVAKARĖSĖ

Keturių Didžiųjų Ženevos konferencijos dalyvų buvo labai trumpa, galima sakyti, tik iš vieno punkto, o angliškai būtų galima pavadinti: „Keep smiling“... Nieko nebuvo nutarta, tik konferentų veiduose nusistatyta vienoda šypsena. Su tai šypsena visi grįžo namo ir taj konferencijos „laimėjimą“ nutarė pavadinti vienu bendru varu „Ženevos dviasia“. Toji „dviasia“, ar ji būtų kiek šventesnė, ar prakeikta, ir slankioja pasauliu, karstosi politikos labirintuose... Kada ji iš savo akrobatika baigs — niekas tiksliai nežino. Gal tuomet, kada toji „dviasia“ pasivers tikroju kipsu ir paims „Dėdę Samą“ už pagerkėles...

Dabar gi laukiame antrosios Ženevos konferencijos su dalyviais truputį „mažesniais“. Ką šie nutars — dar sunku pasakyti, tačiau spėti galima, kad, kaip paprastai — nieko... Nors, žinoma, ir tie „vidutiniai“ suvažiavus besisypsiančiais veidais...

Vieni žino, ko nori, kiti — ne

Blogiausia, kad, kaip jau iš tradicijos yra žinoma, raudonieji tokiose konferencijose esti šetoniškai gudriai pasirodę ir veda begaliniai lankščia politika savo naudai.

Anot įžvalgos politinės komentatorės, Dorothy Thompson, sovietai žino, ko jie nori, o vakariečiai — jų pačių norai neaiškūs...

Raudonieji tokiais atvejais iš anksto labai gerai pasiruošia ir, perkelti prasmęariant, išrašo vakariečiams fiktyvų čekį, kurį pastarieji visada turi išpirkti grynais pinigais...

Pvz., sovietai atiduoda suimamam Porskala karinę bazę, kurią jie priverstinai buvo „išnuomavę“ iš suomių penkiasdešimčiai metų. Ar tai nėra „su-klastotas čekis“ Vakarams? Juk toji bazė sovietams šių dienų karo atveju yra neapginama nuo priešų orinių puolimų, todėl ji bevertė, o už tai, be abejonės, raudonieji ir Ženevoje spirsis.

kad ir JAV naikintų savo bazes už savojo krašto ribų.

Toliau. Bent pradžioje vakariečiai atrodė, jog V. Vokietijos susitarimas užmegztį diplomatinis santykius su Maskva yra Vakarų laimėjimas (nors vėliau šitoki galvosena bent kiek keitėsi), tačiau ir šiame atveju Kremlius pasistengė išrašyti demokratijoms klastotą čekių — į karštą Adenauerio pėdas iškviė Ryt. Vokietijos „vyriausybės galvą“ ir suteikė „suverenes teises“ ir anieams...

Besiderėdami su Vakaraus jie sakys: „Ir ko gi jūs rūpinatės kažkokiu tai Vokietijų sujungimo klausimu? Juk yra dvi „suverenes“ Vokietijos, jos abi turi savo vyriausybės ir, jeigu tik jos nori susijungti, tegul pačios derasi... Ko mums kištis?“

Sovietai ir vienoj ir kitoj Vokietijoj turės savo ambasadas — vienoj prižiūres raudonųjų prispaustą Vokietijos dalį, o kitoj — vystys šnipinėjimo darbą...

Kalbos apie nusiginklavimą

Ligi šiol Vakarai ir Rytai labai daug kalbėjo apie nusiginklavimą Ženevoje. Prez. Eisenhoweris išskėlė sensacingiausią pasiūlymą: pasikeisti su Maskva ginklavimosi planais ir leisti abiejų kraštų teritorijas žvalgyti žvalgybiniais lėktuvams.

Pradžioje sovietai ir tai nieko neatsakė. Vakariečiai manė, jog raudonuosius begaliniai „sukompromitavę“. Po kiek laiko „prem-jeras“ Bulganas, darydamas samam „parlamentui“ — Augštesiausiam Sovietui pranešimą apie konferencijos rezultatus,

pranešė ir JAV prezidento pasiūlymą, tačiau, vienkart, pridūrė, jog tas pasiūlymas nėra praktiškai įgyvendinamas (ir tai labai teisingai!). Esą, jų (amerikiečių) ir mūsų (sovietų) kraštai yra begaliniai dideli ir — jeigu tik bus norima — visuomet bus galima pasiūlyti ginklus ir net ginklų fabrikus, kad priešingo krašto lėktuvai jų nesurastų...

Pagaliam, kai JAV-bės vis kalbėjo apie reikalingumą sovietams prez. Eisenhowerio pasiūlymą planuoti, norint pradėti nusiginklavimą, kiek girdėti, Bulganas parašęs Eisenhoweri laišką, pareiškdamas, kad ir su tuo planu sutinka, tik su vienu sąlyga, kad Amerika sutiktų pateikti sovietams ne tik ginklavimosi centrų planus JAV-bės, bet ir visų bazių už Amerikos ribų, kaip: Anglijoj, Prancūzijoje ir visur kitur. Šiame atvejuje, atrodo, Amerika pastatyta į labai keblią padėtį. Negi jie galėtų išduoti ir kitų kraštų karines paslaptis be jokio raudonųjų šnipų vargo?...

Sovietų pažadas taipogi išduoti savo krašto ginklavimosi planus yra didžiausias apgaulės pasilūpys. Jie išduos, tačiau, gal tik tūkstantąją dalį to, ką jie turi. Visa kita, su gudriausia užmaskuota, užslepia, taip, kad vakariečių akys to nepajęs įmatyti. Juk iš praktikos žinome, kad dauguma Vakarų pasaulio „vizitatorių“, nuvykę į Sovietų Sąjungą, pasirodo „daltionistais“ ir nebeatskiria spalvų, nebežino kas tenai gera, kas bloga...

Pr. Alšėnas.

GELEŽINĖ RYKŠTĖ

ATSIMINIMAI APIE M. KRUPAVIČIŲ

(Tęsinys iš pr. numerio)

KRUPAVIČIUS IR ŽEMES REFORMA

Vienas dalykas krikščionių demokratų programoj anuomet ypatingai kėlė vyresniųjų katalikų tarpe abejonį — tai žemės reformos projektai. Klausimas buvo naujas, dar teologų ne visapusiškai svarstytas bei išspręstas; todėl nedvily, kad daugelis rimtų bei mokyty dvasi-ninkų buvo krikščionims anos programos punktam priešingi.

Atsimenu, net toks šviesus bei pažangus vyresniųjų Pranciškus Karevičius vieną kartą 1919 metų pradžioj reikšė man savo abejojimą, kažin ar krikščionių demokratų žemės reformos programa visuose punktuose sutinkanti su katalikiškąja etika. Aš išsirdaus prašyti jo, kad nesimty nepalankių kun. Krupavičiui žygį ir patylėtų; tegu pirma didieji teologai išsprendžia visus tuos painius klausimus, o kol kas krikščionys demokratai turuosias žemės reformai taip, kaip jie supranta; vėliau, kai dalykai teoretiskai geriau paaiškės, bus juk galima atitinkamai atitaityti, kas atitaityti. Vyskupas šitokiai mąstysenai nebuvo priešingas.

Kas įdomu, — kai netrukus Š. Sosto atstovas arkivyskupas Cechini suaukė pirmąją po karo Lietuvos vyskupų konferenciją ir joje pareiškė savo nuomonę, jog krikščionių demokratų žemės reformos projektas nesutinkas su katalikiškuoju dorovės mokslu, vyskupas Karevičius jį nutildė, atnešęs ir parodęs moralistų teologų autoritetą jėzuitų tėvą Lehmkühli, kuris, apskritai įmant, tokią reformą leidžia pavartoti (Plačiau apie tuos įvykius esu rašęs Tėvynės Sarg. 1950 m.). Čia išsimplingajį mūsų hierarchą bus paveikęs kun. Prano Būcio referatas toje pat konferencijoje, kur šis garbingas profesorius labai gražiai gynė Krupavičiaus projektus dėl žemės reformos (nors ir pabrūkė, jog jis čia dėstas vien krikščionių demokratų pažiūras, o ne savo). Turbūt, mūsų vyskupa Pranciškų paveikė ir žinia, kad Vilniaus vyskupas Jurgis Matulevičius favorizuoja tokią žemės reformą, o šio asmens autoritetas jau ir anuomet buvo didelis.

Visa tai kiek palengvino Krupavičiaus padėtį, bet toli gražu nenutildė priešų. Tačiau jis nenumaldomu pasiryžimu ėmė vykdyti reformą, kai laimėjo steigiamojo seimo rinkimus, o paskiau pasidarė žemės ūkio ministru. Ir man tuokart kaikiurie žemės reformos nuostatai atrodė perradikalūs, net priešingi teisingumui, sakysime, atlyginimo už nusavinamusius miškus klausimu. Tad vieną kartą, susitikęs kun. Krupavičių, nurodžiau šitą punktą ir pusiau juokais sakau jam, cituodamas Gogolio Pliuskiną iš Mirusiųjų Sielų: ar nebūtai, kad už tokius dalykus aname pasaulyje priiektų (pačirkšins)? Jis, t. t. Krupavičius, kai švitriai šypsodamas ir lygiai

Kan. M. VAITKUS

krupavičiškai sakinį prisikandęs, sako: o ką turiu daryti? gyvenimas versta verčia daryti reformą ir neleidžia ilgai mąstyti bei svyruoti — tad turim ryžtis; jei priimtys geriausias savo norus būsim padarę klaidų, gyvenimas pats jas atitaisys.

Laimingas aš ir kiti mažieji žmonės, kad mums netenka didelių lėmtųjų pasiryžimų daryti! Truputį užbėgau įvykiams už akių — tad atgal!

KRUPAVIČIUS ŠEIMININKAS

1919 metų rudenį, žiemą ir pavasarį partijoms teko praveisti savo rinkiminių agitaciją, nes 1920 m. gegužės 15 d. turėjo susirinkti steigiamasis seimas. Visos partijos paleido į apyvartą visas savo kalbamąsias jėgas. Krupavičius jų daug mažiau turėjo — tad teko pačiam didžiausią dalį darbo atlikti. Ir štai tas vyras, nors silpnokos sveikatos, apvažinėjo didelę dalį Lietuvos, sakydamas prakalbas, įtikindamas, ginčydamasis, patraukdamas mases savo nuosakumui, iškalbūmu, ironijos kandumui. Kas tokio darbo nėra dirbęs, tas nei įsivaizduoti negali, koks jis sunkus. Ypač buvo tam vadui sunku, kad ir priešai turėjo puikių kalbėtojų bei daug šalininkų. Betgi Krupavičiaus pastangos liko apvainikuotos puikiu pasisekimu: jis į steigiamąjį seimą pravedė absoliutinę daugumą narių. Žinoma, nenoriu čia mažinti jo draugų veikėjų nuopelnų, o ir didžiausios dalies dvasininkijos, kuri krikščionis demokratams rėmė. Betgi be Krupavičiaus kažin ar būtų taip pasisekę.

Steigiamajame seime jis irgi atliko milžinišką darbą, ne vien daugiausia savo pastangomis paversdamas įstatymais savo partijos platformos punktus, bet ir savo „partiją“ pamažiau iš burio nedrąsių, neprityusių vyrų bei moterų paversdamas tikra parlamentine jėga.

Aš anuomet labai domėjau tuo mūsų pirmuoju lėmtinguoju seimu ir iš pradžių dažnai ateidavau pasižiūrėti bei pasiklausti, kaip jis veikia ir kaip pasireiškia ne vienas mano bičiulis bei geras pažįstamas seimininkas. Ka kadangi tame pat Tėvynės Sarge esu plačiau apie tai rašęs, tai čia mūsų Jubilato ilgai nebeatsysiu.

Jo priešų partijos — socialdemokratų bei socialistų liaudininkai — turėjo steigiamajame seime rinkines savo partijų intelektualines jėgas: jų tarpe buvė nemaža advokatų, gydytojų, mokytojų; būta net universiteto profesorų (iš pradžių — Augštesioj Kursų); daugelis buvo jau nebejauni, visuomenės gerai pažįstami, pripratę viešai drąsiai kalbėti, savim pasitikėti ir į priekius žiūrėti iš augšto. Žinoma, tuo nesusakau, kad visi jie ir visuomet buvo netaktingi. Betgi su savo idejų priešais jie tikrai ceremo-

VAL D'OR, Que.

Lankėsi brangus svečias, J. E. vyvak. V. Brizgys, lydimas kun. Kulbio, SJ, ir Montreale Ausros Vartų parapijos klebono kun. J. Kubiliaus, SJ, rugsėjo 27 d. vakare aplankė mus dirbančius kamyklose.

Ellinė darbo dieną iš Malartic ir Val d'Or susirinko būrelis lietuvių su keletu vietinės dvasijos atstovų sutikti ir pagerbti Brangų Svečių bendroje vakarieneje naujų ukrainiečių salėj.

V. Pakalniškis pasveikino ir padėkojo Jo Ekscelencijai ir gerbo kunigams už apsilankymą. Vietos ukrainiečių katalikų kun. Čajka sveikino Ekscelenciją, savo parapijos vardu ir įteikė gėlių. Jo Ekscelencija, tiek daug kraštų, valstybių ir lietuviškų kolonijų aplankęs, savo įdomioj kalboj apibūdino lietuvių katalikų veiklą ir lietuvių socialinę padėtį laisvajame pasaulyje ir pavergtųjų tėvynėje. Padrašino mums, padėkojo už nepabūgimą jį sutikti, linkėjo išlikti kilniais lietuvišiais, šio krašto gyventojais ar piliečiais.

Rytojaus dieną, pakeliui į Norandą, Jo Eksc. sustojo keletai valandų Malartic, kur inž. Pakalniškiai lydinč, turėjo progos pamatyti vienos aukso kasyklos paviršiaus įrengimus. Kun. Kubilius iš Val d'Or grįžo į Montreale, svečias į Norandą parvežė p. Kavulskis su savo mašina.

Vakariene paruosiusiems po nioms, vyrams padėjusiems savo mašinomis ir visiems svečių sutikime dalyvavusiems valdyba nuoširdžiai dėkoja.

Apyl. v-bos narys J. Černiauskas

kas su šeima rugpiūčio mėn. persikėlė Hamiltonan.

Malartice Pakalniškiai su Tamašauskais, šalia darbo kasykloje, jau metai kaip sėkmingai veda valgyklą ir nuomoma kambarius.

Vilniutė senutė Pavilėnienė mirė rugsėjo mėn. Palaidota Val d'Or.

J. R.

St. Catherines, Ont.

Spalio 9 d., tuoj po pamaldų, šaukiamas visuotinis bendruomenės susirinkimas ten pat parapijos salėje Church g-vėje.

Dienotvarkėje:
1. Susirinkimo atidarymas, 2. Dienos pirmininko rinkimai, 3. Praeitų s-mo protokolo skaitymas, 4. Valdybos pranešimas, 5. Revizijos komisijos pranešimas, 6. Naujos valdybos rinkimai, 7. Naujos reviz. komisijos rinkimai, 8. Klausimai ir sumanymai, 9. Susirinkimo uždarymas.

Valdybą reikia išrinkti iki spalio 15 d., kaip nutarta, nes vėliau išrinkta turi sunkumų su žiemos parengimais.

Ateikime visi ir sutikime būti išrinktais, nes mūsų bendruomenė yra mūsų šeima. Tebūna ji tvarkinga. Vėliau ar anksčiau ir valdybą teks įeiti kiekvienam, nes nėra didelio pasirinkimo. Todėl tegu gražiai ir sklandžiai praeina ir šie rinkimai, kaip ir pernai, kas beabejo ir bus padaryta.

Valdyba.

Federalinė valdžia rems bedarbius

Federalinė Kanados vyriausybė nutarė padengti pusę nedarbo draudimo išlaidų, kai kurioje nors provincijoje bedarbių skaičius prašoks 0.45% visų gyventojų. Atrodo, kad federalinei vyriausybei tai kainuos apie \$10,000,000 per metus. Tačiau šitą planą pakolks tėra priėmė tik 6 iš 10 provincijų. Ontario, Alberta ir Prince Edward Island provincijos federalinei vyriausybei dar nieko nėra atsakiusios.

BALTIC MOVERS & CARTAGE

Baldų pervežimas Toronto ir tolimomis distancijomis. SĄLYTUVŲ pervežimo specialistai. Visas vežamas turas apdraustas. Vaziuojam kas savaitę į Montrealį, Londoną, Windsorą, Hamiltoną, North Bay, Sudbury ir kitur.
30 DEWSON ST. TEL. OL. 1403
TORONTO

kurios dažniausiai tiksliai pataikos ir tam kartui užčiaupia priešui lūpas... Šis toliau jau daug bus atsargesnis... Ir taip diena po dienos Jubilatus vis labiau išsimiklina bei įsidrąšina, o priešas kaskart labiau ima jo prievengti bei kalbėti atodariau. O štai ir kiti krikščionys demokratai ima pamažiau kysčioti iš už vado skverno ir vis drąsiau reikštis. Ypač veikiai ir gabiai stojo į parlamentinę kovą Vytautas Bičiūnas ir Antanas Smulkštys.

Žemės reformos projekto įteisinimas ir gyvenime įkūnėjimas yra gal didžiausias mūsų Jubilato nusilpinimas Lietuvai. Kalbu čia apskritai ir nemanau mažinti kitų mūsų tautos vyrų nuopelnų šiuo atžvilgiu. Bet Krupavičiui priklauso pirmoji palmė.

(Bus daugiau)

ŽIEMOS (sturm) LANGAI

(mediniai)

KAINA NUSTATOME VELTUI
Tel. ME. 3234

NEW 1956 Admiral 21 TV CONSOLE

with "TOP-FRONT" Tuning

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS BALDAIS:

- * TELEVIZIJOS APARATAI,
- * RADIO APARATAI,
- * KROSNYS,
- * SĄLDYTUVAI,
- * SKALBIMO MAŠINOS,
- * SIUVIMO MAŠINOS,
- * ĮVAIRŲS KILIMAI,
- * LINOLEUMAS,
- * VAIKŲ BALDAI,
- * VEIZIMELIAI,
- * MODERNIŠKOS VIRTUVES,
- * SINKAI.

Didžiausia Lietuvių Prekyba Toronte

MOHAWK FURNITURE COMPANY

2446 - 8 DANFORTH AVE. TEL: OX. 9-4444, OX. 9-0977

Calvert PASTABOS

Kanadiečiai sako

"Brunch"

(toriamo bronč)

Nepaprastai populiarėjant įvairiems sutrumpinimams, atsirado naujos anglų kalbos jungtinis žodis "brunch"; iš tikrųjų, tai du žodžiai sujungti krūvon: "breakfast" ir "lunch". Tai reikiška vėlyvų pusryčių — maždaug apie pietų metą.

Calvert

DEGTINĖS VARYKLOS,

Amherstburg, Ontario.

Sovietų ūkininkų delegacija ir mes

Pasaulis, kuris nors kiek seka politiką, turėtų žinoti, kad Sovietuose ūkininkų nėra — ten yra tik baudžiauninkai — darbininkai, buvę ūkininkai, ir jų valdovai — komunistai, kurie valdo ir visus kolchozus ir sochozus. Baudžiauninkų ir užsieniečių. Gali važiuoti tik jų prižiūrėtojai ir valdovai ir gal vienas kitas techniškas darbininkas iš „centrų“. Kokie pagrindiniai tikslai buvo tos delegacijos — mes nežinome, kaip nežino ir tie kraštai, kuriuose jie lankėsi. Bet žinant bolševikus, žinant jų tikslus, būtų naivu manyti, kad delegacijai rūpėjo pasimokinti pas vakariečius daugiau duonos pas save pasigaminanti. Jei jie tik ne mokytis vakaruose, tai tik ne to. Pas kapitalistais jie galėtų pasimokyti, kaip geriau išnaudoti savo vergus — baudžiauninkus, kad su mažesniu darbininkų skaičiumi pasigaminėtų daugiau duonos, o kitus nugrūstų į ginklų gamybos dirbtuves.

Sugrįžusi „ūkininkų“ delegacija rašys du raportus, vieną oficialų gal ir spaudai, o kitą specialų, kurio vakariečiai nematys.

Šios delegacijos lankymosi programa neapsiejo be triukšmo. Bolševikų simpatikai ir patys bolševikai rengė džiaugsmingas ovacijas. Anti-komunistai, pasak spaudos, daugiausiai naujieji kanadiečiai, kėlė nedraugiškas demonstracijas. Pagaliau „ūkininkų“ nervai neišlaikė. Jie atsiskė vykti į Torontą, kur jiems jau buvo rengiamas „sūtikimas“, ir kur miesto savivaldybė atsisakė daryti priėmimus (už tai didelis dėkui!) Bolševikai užsigavo (o gal čekistai pajabijo?) ir pasuko kitur. Baigdami kelionę, spaudos konferencijoje naujuosius kanadiečius, rengusius demonstracijas, iškiliojo chuliganais ir banditais. Sovietų — kanadiečių bičiulystės draugija rado progos pasipiktinti ir tuos pačius naujuosius kanadiečius dar kartą išplūdo: nepataisomai fašistai, karo rengėjai ir pan. Oficialieji asmenys apgailestavo, kad svečiai nebuvo visur maloniai sutikti. Angliška spauda smarkiai išsitarė dėl nedraugiškų demonstracijų, pasmerkė naujuosius kanadiečius dėl neišsilaikėjimo, o kaip kari spauda patarė net deportuoti.

Mūsų nestebina, kad žmonės demonstruoja. Mūsų nestebina, kad oficialūs žmonės rado reikalo apgailestauti; mūsų nestebina ir bolševikų koliojimas. Mūsų nestebina ir jų kanadiškų agentų pludimai. Bet mes esame nestebę angliškiosios spaudos reagavimu.

Kanada yra laisvas kraštas, kuriame demonstracijos nėra uždraustos — net ir antikomunistams. Laisvame krašte piliečiai turi teisę pasisakyti, kad ir dėl savo vyriausybės vieno ar kito patvarkymo. Drausti piliečiams demonstruoti, kitaip sakant, viešai parodyti savo nusistatymą dėl vieno ar kito vyriausybės poelgio, nėra nei uždrausta, nei peiktina. Leidimas važinėti po Kanados žemę bolševikiškai delegacijai yra tam tikras

ras vyriausybės aktas, kurį laisvi žmonės gali įvairiai vertinti. Jei nieko nesakoma dėl demonstrantų, atėjusių su gėlimis, kodėl turi būti smerkiami demonstrantai gėlių neturėję? Už ką juos smerkti? Nepatinka?... skonio reikalas. Dėl to nesiginčijama. Ir nesiūloma deportuoti. Kad tai būtų pasakę komunistų simpatikai, tai būtų suprantama, ir dėl to netektų net ir rašyti. Bet kada taip kalba, ir tai dar kuomet visos kanadiečių tautos vardu, buržuazinių partijų oficiozai, mums tas ir keista ir nesuprantama. Tas tik dar syki įrodo, kad vakarai bolševikų nėra supratę ir (tai yra blogiausia) nesirengia suprasti. Vakariečiams jų etiketas yra svarbiausias dalykas, nors nuo to etiketo vėliau ir galvos risis.

Mes matome, kad užteko Ženevoje bolševikams nusišypsoti ir vakariečiams galvos apsisuko. Nors, tiesa sakant, jiems niekad ir nebuvo kaip reikia atsikūkę. Nuo II Pasaulio karo vakariečiai nesugeba santykiuoti su bolševikais atsisitoti ant savų kojų. Užleidę jiems pusę Europos, atidavę Kinus ir visą eilę kitų kraštų, sustipriname bolševikus jų viduje, atidavę savo visas slaptašias duris jų agentams, iškelę jų niekad nebuvusį autoritetą, vienu žodžiu, išvedę bolševikus „į švietą“, šiandien niekaip negali atsigaivinti ir rasti kalboje su bolševikais teisingą ir reikalingą žodį. Vis koks tai tupčiojimas, koks tai pataikavimas, amžinos nuolaidos, amžina baimė juos

Kanados lietuvių kunigų suvažiavimas

Metinis Kanados liet. kat. kunigų suvažiavimas šiemet įvyko Montrealyje AV klebonijoj rugsėjo 26 d. Dalis kunigų atvyko jau rugsėjo 24 d., kad galėtų dalyvauti naujo parapijos dievnamo pašventinime, kiti gi, negalėję atvykti ankščiau, atvyko tik suvažiavimui. Pažymėtina, kad šį kartą suvažiavimas buvo gausus svečiais. Jame dalyvavo: J.E. vysk. V. Brizgys, Mons. Tulaba iš Romos, kan. Paskauskas iš Čikagos, kun. Cepukaitis, Philadelphia, parap. klebonas J. JAV Kunigų Vienybės pirmininkas, kun. prof. St. Yla ir kun. Alf. Grauslys iš Čikagos. Montrealyje vyskupas, kardinolas P. E. Léger, dalyvavęs A. Vartų dievnamo šventinime, buvo irgi kviestas atsilankyti suvažiavime, bet dėl savo kelionės į Quebecą negalėjo; jis tik perdavė savo sveikinimą Kanados liet. kunigams.

Suvažiavimui pirmininkavo T. Kubilius SJ, sekretoriavo T. Baltakis OFM. Po valdybos pranešimų buvo išklausyti Mons. Tulabos ir kun. Cepukačio pranešimai. Pirmasis, dalyvavęs JAV kunigų seime, papasakojo apie jo darbus, apie lietuvių šv. Kazimiero kolegiją ir K. Bažnyčios būklę Lietuvoje. Kadangi kunigų prieauglis Lietuvoje esąs labai mažas, o senieji miršta vienas po kito, šv. Kazimiero kolegija Romoje rengianti kunigus Lietuvai, tikėdamasi, kad ankščiau ar vėliau bus imanoma ten vykti. Dabartiniu metu kole-

gijoje gyvena 15 kunigų ir 6 klierikai. Stengiamasi, kad nepritrūktų kadidatų, nes tuo atveju tektų priimti arba svetimų tautybių klierikus, arba užsida-

ryti. Tikimasi pašaukimo ir iš Kanados. Paramos bei mokslo stipendijų tuo tarpu gaunama iš JAV lietuvių. Paskutiniu laiku ypač atėjusi pagalba Philadelphija su \$6.000. Be to, mons Tulaba papasakojo apie Europos liet. katalikų suvažiavimą, kuriame dalyvavo apie 50 kunigų ir pasauliečių. Jame buvo apsvaistytas kat. akcijos klausimai ir pasisakyta taisytiniais dalykais Europos liet. gyvenime. Vasario 16 gimnazijoje, bendruomenėje ir tt. Ypač įdomios buvo žinios apie liet. kunigus Sibire, neseniai atvežtus iš ten grįžusius italų kunigus. Esą jie laikosi didvyriškai, žino kas dedasi Vakaruose ir prašo jų likimu nesisieloti.

Kun. Cepukaitis perdavė JAV kunigų sveikinimus ir pranešė apie naujos JAV K. Vienybės valdybos užsimojimus: sutvarkyti „Lux Christi“ skolas, administravimą ir savišalpos drąją. Pastarojoje esą apie 100 narių ir jos pagalba pasinaudos vargan patekę kunigai, ypač už Amerikos ribų, ir galbūt Lietuvoje gyvena, kai bus galima. Ragino Kanados liet. kunigus priklausyti tai draugijai.

Kun. dr. J. Gutauskas skaitė paskaitą: „Naujausi užsimojimai sielovadoje“, kurioje apžvelgė įvairiuose kraštuose daromus bandymus ypač religinio auklėjimo srityje. Per diskusijas buvo išreikštas pageidavimas, kad mūsų gyvenimo problemoms studijuoti būtų rengiamos studijų dienos ir kad jos būtų jungiamos su kunigų suvažiavimais ypač JAV.

Apie mūsų dabarties klausimus plačiai kalbėjo J.E. vysk. V. Brizgys ir kun. prof. St. Yla. Pasak pirmojo, mums reikalingas pasiruošimas atečiai ir dvasiniu ir medžiaginiu požiūriu. Lietuvoje likę tik apie 200 senelių kunigų. Jiems pakeisti reikės kunigų iš kitur. Spaudoj minėta kunigų seminarija Lietuvoje esą mašoma su ortodoksų seminarija. Tikros kat. seminarijos, jo žiniomis, nėra. Klierikų paruošimas vyksta kitu būdu. Lietuvos katalikų bei atstatai esąs įsteigtas fondas, kurio globa, lietuvių vyskupų pavestas, rūpinasi jis pats.

Kun. prof. St. Yla kalbėjo apie liberalizmą, jos skerbimasi ir mūsų gyvenimą. Esą juo užsikrėtę ir mūsų jaunimas. Jis bando grįsti juo savo privatinių ir organizacinį gyvenimą. Šis klausimas buvo gyvai diskutuojamas. Ta proga buvo atkreiptas dėmesys ypač į rekolekcijas ir stovyklas.

Baigiant suvažiavimą buvo aptarti savi organizaciniai reikalai ir išrinkta nauja valdyba iš Montrelio kunigų. Vėliau buvo pasiskirstyta pareigomis: pirm. kun. J. Bobinas, sekret. T. J. Kubilius SJ, ir ižd. kun. V. Stančūnas.

Suvažiavimas buvo baigtas palaiminimu A. Vartų bažnyčioje, kurio metu pasimelsta už Lietuvos K. Bažnyčią.

LEONARDAS ANDRIEKUS

SV. FRANCISKAUS MIRTIS

Išveski iš kalėjimo, o Dieve, mano sielą
Ir leisk pakilti jai į tolumo daugias erdves —
Mylėjau kalnus, jūrą, saulę, debesėlį —
Mylėjau, bet visad ilgėjau Tavęs.

Tas ilgesys dabar mane be gailėsio kankina,
Kalėjimą gi — šaltą kūną — varsto šiurpuliai.
Giedokite, giedokite, o broliai, saulės himną —
Štai jau sesuo mirtis ateina Umbrijos keliais!

O aš dar pakutinį kartą šiandien šauksiu:
Gerasis Dieve, tik Tu vienas man padėti begali —
Išvesk iš čia, rūkai apneš saulėlydį, kaip rūdys auksą,
Ir širdyje užlūš giliai išmiges spindulys.

Išvesk, išvesk — jau ima stingt iškeltos rankos,
O šiltas kraujas varva iš penkių žaizdų,
Jau broliai paukščiai atsisveikinti prie kojų renkas,
Palikę gaudžią saulę, giesmę ir lizdus!

Šią valandą jie nebeklausia, kur keliauju —
Subasio pašlaitėje užlūžo man keliai.
Ir paukščiams gi kas rudenį užverda kraujas,
Ir jie tą skaudžią tremtį pajaučia giliai.

Bet Tu, o Dieve, jau iš čia vediesi mano sielą,
Plačiau jai atidarai tolumo dangaus erdves —
Aš palieku tuos kalnus, jūrą, saulę, debesėlį,
Aš palieku džiaugsmingai viską dėl Tavęs.

Iš naujai išleistos knygos „Atviros Marios“.

Toronto gydytojų pavyzdys

Trys Toronto lietuvių gydytojai — dr. A. Valadka, dr. J. Yčas ir dr. A. Pacevičius, kaip jau buvo skelbta, pasižadėjo vietinio skyriaus kūrėjus — savanorius gydyti už pusę konoro. Dabar gi šitą gražųjį gestą minėtieji medikai pratęsė, įjungdami ir už pusę kainos gydymo schemą ir buv. politinius kalinius, Lietuvos Rezistencijos buv. polit. kalinių Sąjungos, Toronto skyriaus narius. Todėl šituo pačiu pranešama LRbpk S-gos Toronto skyriaus nariams, kad ligos atveju tautybių klierikus, arba užsida-

ryti. Tikimasi pašaukimo ir iš Kanados. Paramos bei mokslo stipendijų tuo tarpu gaunama iš JAV lietuvių. Paskutiniu laiku ypač atėjusi pagalba Philadelphija su \$6.000. Be to, mons Tulaba papasakojo apie Europos liet. katalikų suvažiavimą, kuriame dalyvavo apie 50 kunigų ir pasauliečių. Jame buvo apsvaistytas kat. akcijos klausimai ir pasisakyta taisytiniais dalykais Europos liet. gyvenime. Vasario 16 gimnazijoje, bendruomenėje ir tt. Ypač įdomios buvo žinios apie liet. kunigus Sibire, neseniai atvežtus iš ten grįžusius italų kunigus. Esą jie laikosi didvyriškai, žino kas dedasi Vakaruose ir prašo jų likimu nesisieloti.

Dr. Aleksas Valadka, 1081 Bloor St. W. (prie Dufferin), telef. ME. 2933.

Dr. J. Yčas, 1390 Dundas St. W. (tarp Gladstone ir Rusholme Rd.), telef. LO. 1794.

Dr. A. Pacevičius, 280 Roncesvalles Ave., telef. OL. 4778.

Lietuvos Rezistencijos buv.

politinių kalinių S-gos Toronto skyriaus valdyba dr. Valadkai, dr. Yčiai ir dr. Pacevičiui už parodytą to skyriaus nariams tokią nuosirdumą reiškia gražiausią padėką.

Tikrai geri darbai moko, pavyzdžiai patraukia. Šis posakis pusę kainos gydymo schemą ir buv. politinius kalinius, Lietuvos Rezistencijos buv. polit. kalinių Sąjungos, Toronto skyriaus narius. Todėl šituo pačiu pranešama LRbpk S-gos Toronto skyriaus nariams, kad ligos atveju tautybių klierikus, arba užsida-

ryti. Tikimasi pašaukimo ir iš Kanados. Paramos bei mokslo stipendijų tuo tarpu gaunama iš JAV lietuvių. Paskutiniu laiku ypač atėjusi pagalba Philadelphija su \$6.000. Be to, mons Tulaba papasakojo apie Europos liet. katalikų suvažiavimą, kuriame dalyvavo apie 50 kunigų ir pasauliečių. Jame buvo apsvaistytas kat. akcijos klausimai ir pasisakyta taisytiniais dalykais Europos liet. gyvenime. Vasario 16 gimnazijoje, bendruomenėje ir tt. Ypač įdomios buvo žinios apie liet. kunigus Sibire, neseniai atvežtus iš ten grįžusius italų kunigus. Esą jie laikosi didvyriškai, žino kas dedasi Vakaruose ir prašo jų likimu nesisieloti.

Dr. Aleksas Valadka, 1081 Bloor St. W. (prie Dufferin), telef. ME. 2933.

Dr. J. Yčas, 1390 Dundas St. W. (tarp Gladstone ir Rusholme Rd.), telef. LO. 1794.

Dr. A. Pacevičius, 280 Roncesvalles Ave., telef. OL. 4778.

Lietuvos Rezistencijos buv.

Iš „Tiesos“ puslapio

Penkiolika vergijos metų

Su didžiausia pompa „Tiesa“ Tarybų Socialistinės Respublikos Augščiausioji Taryba visos penkiolikos metų sukakčiai, iš didelio džiaugsmo užmirdama faktą, kad Lietuva nuo 1941 m. vasaros iki 1944 m. rudens nebuvo sovietų okupuota. Tada Lietuvą terijo kitas okupantas — hitlerinė Vokietija. Taigi, kalbant apie sovietinę Lietuvos okupaciją, kurią „Tiesa“ vadina tarybų Lietuva, reikėtų linkniuoti tik 12 metų laikotarpį, nors Lietuvoje pasilikusiam lietuviui jis atrodo ištisu amžiumi.

„Pravda“ padeda „Tiesai“ „Tiesa“ persispaudžia ilgą „Pravdos“ vedamąjį: „Gaivinanti tautų draugystės jėga“, kuriame meluoja: „Prieš 15 metų liaudies pasipiktinimo banga nušlavė antinacionalinį režimą Baltijai. 1940 m. liepos 21 d. Lietuvos Liaudies Seimas priėmė deklaraciją, kurioje buvo sakoma — Liaudies Seimas, išreiškdamas vieningą Lietuvos laisvos darbo liaudies valią, skelbia, kad Lietuvą įveda tarybų santvarka... Laisva darbo liaudies laisva valios pareikšti negalėjo, nes ji jau nebuvo laisva. Negi „Pravdos“ metų fabrikantai būtų užmiršę sovietų raudonąją armiją, kuri tuo metu buvo okupavusi visą Lietuvą? Laisvoji darbo liaudies savo laisvą valią pademonstravo sovietų — vokiečių karo pirmosiomis dienomis, kada tūkstančiai partizanų stoji į kovą. Jau antrą karo dieną sovietų raudonoji armija nedrįso nosies įkišti į Kauną. „Pravda“ savo rašėjų blogą atmintį galėtų labai lengvai pataisyti atsiųsdama korespondentus į Lietuvą esančias kapines, kur yra palaidoti keli šimtai partizanų. „Pravdos“ archyvuose, be abejo, kur nors yra užkišta medžiaga, kad Lietuva tą pačių partizanų dėka vienam mėnesiui buvo atgavusi nepriklausomybę, kol ją vėl sulikvidavo Hitlerio atsiųsti rudmarškiniai.

Dėkojama už Kustanajų ir Kliušinogorską Kremliaus valia ir malone suilpdyta LTSR Augščiausia Taryba, piktnaudodama lietuvių tautos valią, apsigarsina: „Lietuvos

Tarybų Socialistinės Respublikos Augščiausioji Taryba visos penkiolikos metų vardu reiškia nuosirdžiausią padėką šlovingajai komunistų partijai, jos centro komitetui, Sąjunginei vyriausybei, visoms broliškoms tarybinėms tautos už milžinišką paramą, kuri įgalino pasiekti šiuos istorinius laimėjimus... Tai naujas niekada nesibaigiančio komunistinio nachališkumo pavvydys — raudonosios kanarkos užgieda padėkos giesmę paverėjams ir dargi visos lietuvių tautos vardu. Lietuvių tauta istorijos laikotarpiuose egzistavo net ir tada, kai jos nepatvirtindavo Maskva, kada jai per prievartą būdavo brukamas iš Maskvos atgabentas rusiškas raištas. Tuo tarpu LTSR augščiausiajai tarybai priklausiančios raudonosios kanarkos savo ubagišką egzistenciją šiandien privalo grįsti Maskvos palaiminimu. Be Maskvos specialaus leidimo jos ir nusičiaudėti negali.

„Šiandien esame nebe tie“

Kalvarijos raj. „Tarybų Lietuvos“ kolchozo pirmininkas L. Statulevičius panegirikos pilname rašinyje labai neatsargiai pasitaria: „Šiandien mes esame nebe tie, kokiais buvome vakar, o rytoj būsime nebe tie, kokiais esame šiandien...“ Vakarietiškai lietuvių turėjo nuosavą ūkį, šiandien jis yra paprastas suvalstybtas bernas kolchoze, o rytoj, labai galimas dalykas, iškels į Sibiro taigas... Tuo tarpu Spartako stadione suvalstybtas lietuviškasis jaunimas verčiamas linksmai dainuoti: „Kur Nemunas teka, ten partija vagi i ateitį šviesia, laiminga nuties. Prie Nemuno kaimo dainas apie laimę dainuoja lietuviai giliai iš širdies...“ Skambėjo kadaise dainos lietuviškame kaime, lietuviškose sodybose. Šiandien jos negali skambėti, nes nei kaimų, nei lietuviškų sodybų „šlovingoji“ partija nepaliko. Vietoje jų stūkso pagal sovietinį kurpalį ant greitųjų sukirpti kolchozai. „Šiandien mes esame nebe tie, kokiais buvome vakar, o rytoj būsime nebe tie, kokiais esame šiandien...“ Vyta. Kastytis.

NEOKANADIETĖ SEKRETORE DŽIAUGIASI SENU KANADIEČIŲ PAPROČIU

“Time out with Weston's”

Šiai graikiškos kilmės sekretorei „užkandžiai su pienu

ir pyragaičiais reiškia „Time out with Weston's“

— kanadiečių mėgiama įprotis, kurį ji taip greit pasisavino.

Šiai pragai ypač tinka Weston's Digestives. Šie trapūs,

šviežiai kepti biskvitai su riešutų skoniu nepaprastai

skanus su ledo šaltumo pienu. Bet Weston's

Digestives yra tik vienas iš daugelio

gamintų produktų, kurie gaminami jūsų

užkandžiams.

Gaminami biskvitai, sausainiai

(crackers) ir, žinoma, šviežia,

sveikatą stiprinanti Weston's duona.

Geresniam

“Time out with Weston's“

— ieškokite Weston's vardo

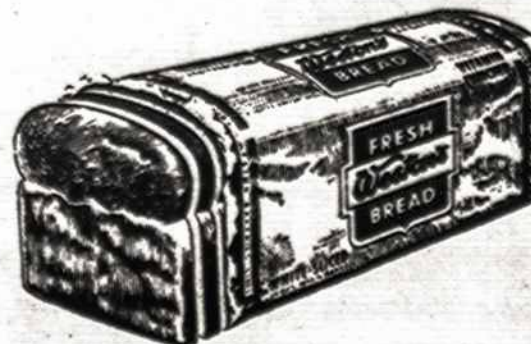
krautuvėje.

*Užkandžiai su Weston's

VISUOMET PIRK GERIAUSIUS — PIRK

Weston's

BISKVITAI - DUONA - TORTAI - SALDAINIAI

Su ištiesta ranka artimo vardu

IŠPUDŽIAI IŠ VIEŠOSIOS BALFO RINKLIAVOS GATVĖSĖ

Kanados lietuviai tikriausiai turi mažiau patyrimo su aukų rinkimu didmiesčių gatvėse, bet JAV tautiečiai jau kelinti metai gauna leidimus viešosioms rinkliavoms lietuvių šalpai užjūriuose. Tai itin gražus amerikietis įstaigų mostas lietuviams. Visa nesėkmė tik tame, kad palaipsniui vis mažėja aukų plaukimas. Net ir gauti leidimai viešosioms rinkliavoms, nevisada esti pilnai išnaudojami — trūksta rinkėjų, nors čia tiek yra tokių, kurie dar tik patys šalpos buvo reikalingi.

Išties, rinkėjo pareiga nėra maloni, kartais tenka net pakelti asmeninių užgauliojimų. Bet ir tokie reiškiniai, vargu ar turėtų atbaidyti mūsų nuo taip kilnios ir tikrojo žmoniškumo supratimo pažymėtos veiklos.

Pasiklausykime kelių nuobūrų iš rinkliavos meto patyrimo. Su sunkia širdimi tenka tarti, jog būta tautiečių, kurie nesivaržydami visiškai atsisakė priimti dėžutę ir pavaikščioti gatvėse. Buvo ir tokių atsitikimų, jog geriausi bičiuliai vien dėl to susipyko, kad vienas jų atnešė ant ram BALFO rinkliavos dėžutę ir pakvietė eiti kartu. Buvo, jog net per duris nebuvo įsileista patėbėjus, kad stovintis už durų laiko rankose glėbį dėželių... Bet lygia greta, būtina suminėti ir tuos šaunuosius talkininkus, kurių neatbaidė ir neatgrasė niekas, kurie ir visiškai nera-

ginami panoro skirti keletą valandų tautiečių vargui sumažinti. Kaikurie iš jų jau savotiški veteranai, nes dalyvauja ketvirtą, o kiti ir penktą kartą.

— O, vaikų paraližiui renkate? — atsiliepė ir durų skambutį vidutinio amžiaus amerikietis su ištiesta žalia dolerine, bet patyrusi, kad aukų prašoma „tik“ pabėgėliams, sugrįžo su mažu pinigėliu.

— Ką? Bėgliams? Tebūna, kur jie yra, mums jų nereikia! — „šaukiai“ ir trumpai atkerta storkas dėžtelmenas.

— Nelaimingiesiems Europoj? Miela! — atsako juodosios rasės praeivis, kišdamas dėžėlen pusdolerį.

Ir, tikėsite ar ne, bet gavosi įspūdis, kad juodieji mažiausiai atsisakinėjo ir gausiausiai aukojo. Tai tiesa. Užėini į barą. Gal sėdį prie alaus bokalo įmestų kokį pinigėlį? Visokių pasitaiko. Atrodytų, jog barų lankytojai per daug jau nesismulkintų dėl kelių skatikų. Kitas, žiūrėk, dar ir pakviečia prie stalo prisėsti... Gi anojė valgykloje, gana prašmatniai įruoštoje, savininko pasiklausus ar jis nieko prieš neturėtų į valgytojų tarpe parinkus, tas nedviprasmiškai atsakė, kad geriau jau ir nepradėjus...

— Kam renkate? — klausia senyva akinuota moterėlė.

— Please, help Lithuanian Refugees, Madam! — šauki. O ji, (Nukelta į 6 psl.)

Pavergtoje tėvynėje

Juozas Bartasiūnas, dabar A. Tarybos deputatas ir LKP CK revizijos kom. narys, nuo 1953 m. atsargos gen. majoras, anksčiau vidaus reikalų ministeris, paslaptinė asmenybė, daugelio laikytas rusu. Jam sukakus 60 metų „Tiesa“ duoda apie jį tokių žinių:

J. Bartasiūnas gimęs 1895 m. liepos 12 (25 d.) Linkuvos rajono Diržių k-m mažajame valsčiuje šeimoje, kuri turėjusi 3 ha nederlingos žemės. Jis išvykęs uždarbiauti į Riga, kur dirbęs uoste kroviniu, kol 1915 m. buvęs mobilizuotas ir iki 1917 m. išbuvęs fronte. Jis „aktyviai dalyvavo kovoje už Tarybų valdžios įtvirtinimą Lietuvoje“.

1919 m. įstoja į kom. partiją. Rolėvikius iš Lietuvos išvarius, „Bartasiūnas lieka Raudonosios Armijos eilėse“. Čia nuo būrio vado pakils iki „kuopos komisarų ir vado“. Kovoje prie Vrangeli. 1921 m. demobilizuotas ir CK pasiustas Smolensko gubernijos komiteto žinion. „Iš ten išsiunčiamas dirbti į valstybės saugumo organus“. Kaip iš 1918 ar 1919 m. atsirado Lietuvoje — grįžo kaip daugybė tremtinių ar atėjo su raudonąja armija neaišku. Išvis neaišku, kur dirbo kaip čekistas po demobilizacijos.

1940 m. įvedus bolševikų valdžią buvęs paskirtas 29 liepos, šaukiant karną „matinoniną skiriamą viršininku“. Ką reiškia kovos š. Vakarų ir Vakarų frontuose. Čia vėliau perkeltas į lietuvišką dalinį Sovietų valdžiai grįžus, jis „skiriamas LTSR Vidaus reikalų liaudies komisari (I) o vėliau vid. reikalų ministru ir šioje pareigoje dirbo iki 1953 m.“, kada išėjęs į atsargą gen. majoro laisvyn.

Rašo apie jį J. Maciūskas (Gal tai buvęs vtr. polittrikas?). Pakreipia, esą nepasiruošęs rugpjūčio 2 d. numerv. MTS kabinetai turi nūmėti 3660 ha. Jis esą 18 bet pasak MTS direktoriaus Narbuto 5 dar esą nesu-remontuoti. Įstikruvi suremontuoti esą vos vienas Nr. 17, tačiau ir tas neišbandytas, neatikrintas. Vienulikos i kabinu remontas „veik neįdida“ ir mechanikas Trubinskas nieko negali pasakyti, kada ilie būsia baigti. Mech. dirbtuvės vedėjas Zukovas guodžias tik, kad kabinai esą nauji ir didelio remonto reibisia reikalingi. MTS dir. Narbutas sakas, kad prie remonto dirba 15-16 žmonių, o iš tikro korespondentas rades be-triusiančius vos 4. Keli kabinai esą kolūkiuose nuo pernai metų „net nenuvalyti nuo praėjusių metų purvo, kiliimo agregatuose sužele grūdai“.

Lygumų MTS atsilikusi ne vien kombainų remonto, bet ir kuliamosios esą neremontuotos. Iš visų vos 1 kuliamoji esanti MTS sodyboje, o kitos kolūkiuose, kur jomis niekas nesirūpinas.

Daugely kolūkių esą dar nesuremontuotos kertamosios. Ką veiktas „partijos rajono komite-tas, kuris atsakingas už tai, kad kolūkiai nuimtų visą derlių, ne-orileistų mažiausių nuostolių, laiku įvykdytų valstybės grūdų narušas ir užtikrintų svarų kolūkiečių darbdienį?“

Sudeikių kolūkio pirm. Kaz-lauskas esąs komunistas.

Fort William, Ont.

Lietuviškoji jaunomenė stro-bia dirba ir lanko mokyklą Leo Druktenis, mūsų talkininkas, gavo jaun. matric. gimnazijoje. Dabar lanko 13 klasę ir ruošiasi gauti sen. matric. P. Bružaitė pa-baigė pradžios mokyklą ir įstojo gimnazijon. P. Jonaitytė ir Mi-talaitė lanko gimnaziją.

Vyt. Radauskas išrinktas dir-bančiųjų atstovu Nipigon, Ont., apylinke atstovavo Toronte uni-jos susirinkimuose.

P. Ramanauskas iš Philadel-phis lankėsi Fort Williams, Ont. Jis vadovavo 6 knyvas mūsų apylinkės knygynui. Au-kojotui nuosirdus aciu.

Mr. ir Mrs. Humb. buv. Ba-donaitė, susilaukė dukrelės. Tė-vai ir namiškiai tuo lahai džiau-siasi. Sveikiname laiminguosius tėvus.

Pn. H. Poškus ir Bružai lankė-si JAV pas gimines.

P. Kaitutis laisvalaikio stato-si graži namą.

Juozas Šnokauskas susizieda-vo su n. Hanna Gobel, gail. sese-rim. Jiems linkime geriausios sėkmės.

Rudens rinkimai remti likusius lietu-vius Vokietijoje surinkta \$115.51. Pini-ai persiuntė KLB Salpos Fondo Centro Komitetui Toronte.

Aukio: \$10 — Juozas Danėnas; \$7 — Henrikas Kavaliauskas; \$5 —

Antanas Baltrušaitis, Vytas Radaus-kas, Volimius Sibulis, Albinas Andriūšis, Juozas Zukauskas, Jonas Česonis, Mor-tynas Andelis, Domin. Kowalczyk, George Dero, P. Pretkus, A. Matys, E. Josevi-čiūtė; \$3 — Juozas Šnokauskas; \$2 —

Juozas Paukštys, Alfonsas Galius-kas, A. Mitolas, J. Kozlauskas, E. Weyer, K. Jakovienas, Kaleria, S. Knūkšta, K. Kaminskas, Tomo Bogdonas, V. Joku-bauskas, Bogdonas Sir, A. Vaitkus-Vai-tiekūnas, H. Poškus; \$1.51 — P. Ast-rauskas; \$1 — L. Galvozas, Fred Tutlis, P. Bačinskis, P. Verslauskas, P. Bružas, P. Druktenis.

Auku surinko: Vyt. Radauskas — \$59, A. Kaminskienė — \$38.51, P. Pret-kus — \$18.

Sirdingiausios aciu aukotojams ir rin-kejam.

Aukos Vasario 16 gimnazijai teberen-kom. Užbaigę rinkimą paskelbsime au-kojotų sąrašą.

E. J.

Visais morgičių reikalais kreipkitės į

ACTIVE MORTGAGES SALES BROKERI

Vl. Andrijauskas

Telef. RO. 2-3415

REIKALAUKITE

“27” avies vilnos
APATINIŲ BALTINIŲ

Tai žieminiai baltiniai, kurių niekas nepa-rasten šiltumu ir ne-paprasta jų kokybė. Sukirpti judėjimas — patogumui ir pagamin-ti iš avies vilnos spe-cialiai, kad būtų ku-šilčiau. Vien vardas Penmans suteikia yp-patingą vertę. Galima pirkti atskirai balti-nius ir kelnaites arba abiejų kombinacijas vyrams ir vaikams.

GARSUS
NUO
1862 metų

Nr. 27-FO-4

S. M. SPALIO MĖN. 15 D. 7 VAL. VAKARE, HAMILTONE,
WESTDALE COLLEGIATE AUDITORIJOJE

“VARPO” CHORO KONCERTAS

— “Valandėlė Kauno Operoje”

BILIETAI DAR PARDUODAMI.

Hamiltono VAV parapijos komitetas.

HAMILTON Ont.

Valandėlė Kauno operoj. Spa-lio 15 d. 7 val. vak., Westdale Collegiate auditorijoje parapijos komitetas rengia metinį gran-diozinį koncertą, kuriame visą programą išpildys visiems gerai žinomas Toronto Lietuvių Choras “Varpas”, vadovaujamas mu-zikos St. Gailevičiaus.

Kurie buvute Montrealyje III Lietuvių Dienos proga, patys tu-rėjote progos išgirsti “Varpo” chorą, visi pasijutote kaip Kau-no operoje. Todėl visi kviečiami dalyvauti šiame koncerte. Bili-etus dar galite gauti pas platinto-jus ir klebonijoje. Koncerte da-lyvaus fabrikų bosai, miesto ma-joras p. Jackson ir kiti garbingi svečiai.

Parapijos k-tas.

Redeemer Lutheran bažnyčio-jė, Main Street E. ir Wendorf kampas, spalio 9 d. 3 val. pp. lie-tuvių pamaldos su šventa vaka-riene. Švenčiama padėkos šven-tė.

Kun. Leonas Kostienas.

Lietuvių gimnazijų rėmėjai nuo rugsėjo 1 d. pradėjo naujus metus. Suorganizuoti dar 2 nau-jų rėmėjų būrelių: vienas Vasario 16 gimn. ir vienas Saleziečių gimn. Tokiu būdu dabar mūsų kolonijai yra 6 Vasario 16 gimn. ir 3 Saleziečių gimn. būreliai.

Norėdami nuosekliau supažin-inti tautiečius su tais mūsų kolonijos geraisiais lietuviais duodame smulkesnį Vasario 16 gimn. rėmėjų būrelio 187 nr. ad-rasvą. Kita karta suvažindin-sime su kitais tokiais būreliais.

Šis būrelis suorganizuotas 1953 m. rugsėjo 1 d. Jam apsi-ėmė vadovauti Jer. Pleinys. Po metų būrelio vadovavimą per-ėmė Br. Grajauskas, kuris į ve-da ir šiuo metu. Per dvejus me-tus io asmeninė sudėtis keitėsi ir nuo š.m. rugsėjo 1 d. jis turi 20 narių, pasižadėjusių per me-nus aukoti po 1 dol kas mėnesį. Iš jų tėra tik 9 nariai, kurie be-vertauktos jau trečius metus au-koja po \$12 būtent: J. Arminas, St. Bakšys, K. Baronas, Vl. Ge-rulskis, J. Karaliūnas, J. Pipi-ras, J. Pleinys, J. Raguskas ir Vl. Šešelgis. Kiti 11 rėmėjų i bū-reli isto vėliau. Z. Bolksis, V. Rielevičius, Br. Grajauskas, B. Grinys, J. Kežinaitis, J. Kamai-tis, J. Povilauskas, P. Zubas, A. Jankauskas, R. Zubrickas ir A. Petkevičius.

Praėjusių metų begėję iš bū-relio pasitraukė Br. Erelis, pa-aukojęs \$1. K. Žilvutis — \$4, ir K. Zadauskas — \$3. Nuo rugsė-jo 1 d. istoio Ant. Jankauskas ir R. Zubrickas.

Malonu išreikšti k-jos vardu didelę padėką visiems buvu-siems ir esamiems 187 būrelio nariams už jų didelę paramą lietuviškam reikalui. Atskirą padė-ką k-ta reiškia būrelio vadovui Br. Grajauskui už jo didelį atsi-davimą šiam darbui. Jo punk-tualus aukų surinkimas, sugeb-jimas rasti naujų narių i pasi-traukusių vietą, pastatė šį būr-į pavyzdžiui.

Iš Vasario 16 gimn. direkto-rius, dr. V. Leterskis, rugsėjo 27 d. gautas pranešimas, kad š.m. kovo mėn. pasiūsta pp. Kaže-

mėkų dovana — 500 svarų lydy-tų taukų — jau seniai gauta.

“T2” 38 nr. Hamiltono kroni-koje pranešama, kad čia veikia Vasario 16 gimn. remti 7 būrė-liai. Tai korektūros klaida. Nuo š.m. rugsėjo 1 d. Hamiltono yra 6 rėmėjų būreliai Vasario 16 g. ir 3 Saleziečių gimn.

Vokietijos Krašto V-ba “Drau-go” 226 nr., rugsėjo 27 d., skel-bia 1954/55 mokslo metų Vasario 16 gimn. apyskaitą. Didžiausia pajamų dalis: DM. 206.000 gauta iš rėmėjų būrelių.

Palyginę Hamiltono įnašą, ku-ris per šiuos metus sudarė apie DM 5.000, matome, jog mūsų ko-lonija suaukijo 2.4% arba vieną penkiasdešimtąją dalį.

Vilniaus krašto lietuvių šven-tė — minėjimas įvyks spalio 9 d. Hamiltone šia proga kun. dr. J. Tadaraukas 11 val. atlaikys iš-kilmingas šv. Mišias už žuvu-sius vilniečius, pasakydamas šiai dienai pritaikytą pamokslą.

Oficiali programa vakare ren-giama Toronte.

“Lietuvių Dienų” spalio mėne-sio numeris skiriamas Hamilto-nui. Jame bus nutraukų, straips-nių iš mūsų kolonijos lietuviškos

veikos. “LD” atskirais nume-riais galima gauti kiekvieną sek-madienį po pamaldų lietuviškam “Svyturio” kioske.

Šia proga dar primename, kad spalio mėn. pabaigį išsiun-čiamas paskutinis gen. St. Raš-tikio atsiminimų prenumera-tojų sąrašas. Si 2 tomų kietais vir-šeliais vertinga ir graži knyga užsisakant iš anksto kainuos \$10, rinkoje jų kaina bus \$12. Dabar užsisakantiems visus pinigų, \$10, reikia sumokėti gavus I to-mą. Rašykite ar skambinkite St. Bakšiui, 38 Stanley Ave., Ha-milton, Ont., tel. JA. 9-4662.

Apyl. v-bos suaukostas rugsėjo 24 d. šokių vakaras susilaukė didelio dėmesio. Susirinko 230 sve-čių. Pelną gauta apie \$200.

Sėstad. mokyklų naudai su-remta loterija davė per \$160 pelno.

Šiame rudens sezone verti vi-sų dėmesio du kultūriniai paren-gimai: spalio 15 d. 7 val. vak. Ausros Vartų parapijos ruošia-mas “Varpo” choro koncertas, ir lapkričio 6 d. “Aukuro” 5 m. su-kakties proga premjera “Tėvas”, dalyvaujant H. Kačinskui. Ruoš-ia TF Hamiltono skyrus.

Abiems parengimams bilietai jau dabar platinami.

Sk. St.

A. A. JUOZUI LEKETAI mirus,

seseriai ir švogeriams p.p. DUMSAMS nuosirdžią užuojautą

reiškia

S. ir B. Sakalauskai.

IŠ BRAZILIJOS LIETUVIŲ GYVENIMO

Lietuvių imigracijai

Brazilijon 30 metų

Gruodžio mėnesį suėis 30 me-tų kai po pirmojo pasaulinio ka-ro Santos uoste išlipio pirmieji lietuvių imigrantai. Si imigraci-ją galima skaityti antrąja, nes pirmi lietuviai atvyko Brazilij-on dar 19 šimtmečioje, apie 1880 metus. Jų pėdsakas randame vienu kitur S. Paulo apylinkė-se ir kiek daugiau Rio Grande do Sul estade. Pokarinė imigracija buvo daug gausesnė. Koloniza-cijos ir imigracijos departamen-to daviniais. Brazilijon yra įva-žiavę 45.000 lietuvių, teisingiau sakant su lietuviškais pasais Lietuvos piliečių. Imant tautiniu atžvilgiu lietuvių Brazilijon at-vyko gerokai mažiau, nes jų tar-pe yra nemažas nuosimtis Lietu-vos žydų, rusų, vokiečių.

Kun. B. Sugintas buvo nuvy-kęs į Assis vyskupiją aplankyti savo seno pažįstamo kun. Jono Kviliusko. Deia, jo jau neberado gyvųjų tarp. Jis mirė š.m. gegu-žės 25 d. būdamas 60 m. amžiaus. Pusę savo gyvenimo praleido be-sidarbuodamas Brazilijoje. Dau-gelei lietuvių buvo pažįstamas iš pirmųjų emigracijos dienų. Su jais kartu išgyveno visus imigranto sunkumus.

Paskutiniųjų metų darbavosi ir mirė Anhumas parapijoje. Tai pirmas lietuvių kunigo kapas

Brazilijoje.

Algirdas Butvydas rugsėjo 4 d., drauge su čia atsilankiusiu kun. Pranu Gavėnu, išvyko Ita-lijūn mokintis lietuvių Tėvų Sa-leziečių vedamoje mokykloje.

Motinos M. Aloyzos išleistu-vas. Rugsėjo 11 d. 3 val. pp. V. Zelinoje Seserų Pranciškiečių gimnazijos salėje lietuviškosios mokyklos mokiniai, vadovauja-mi savo mokytojų, ir mokslei-viai ateitininkai, vad. kun. J. Šešelgius, surengė viešioms iš JAV Motinai M. Aloyzai ir jos palydovei seselei M. Reginei iš-leistuves.

Susirinko pilna salė motinų, tėvelių, vaikų ir prijaucian-čių lietuvių veiklai, kurie per tą trumpą laiką pamilo garbingą Motiną M. Aloyzą, tokią švelnią ir taurią asmenybę.

Atsiveikimas buvo užpildytas smagia lietuviška programa: eilėrašciais, dainomis, šokiais, improvizuotais komiškais vaiz-deliais. Programą išpildė lietu-viškos mokyklos mokiniai ir vy-resnieji moksleiviai ateitininkai, idėję į ją visas savo pastangas ir sugebėjimus. Motina M. Aloyza pabrėžtinai pakartojo, kad Š. Amerika labai mažai žino apie Braziliją, jos gyvenimo sąlygas ir lietuvių veikimą šioje ezotiš-koje, pilnoje paslapčių salyje. Todėl kiekvienas norėjo parody-ti visa geriausia, gražiausia, kas čia gali būti lietuvių sukurta.

Motina M. Aloyza žadėjo grįžti į JAV papasakoti ir spaudoje aprašyti patirtus įspūdžius. No-rėtume, kad jie sutaptų su tais, kuriuos mes išsinešėme, mes. lietuviai gyvenantįjį Brazilijoj-e, viename iš kukliausių S. Pau-lo priemiesių (papasakosiu, ka-

JA VALSTYBES

AmLB Kr. Valdyba rugsėjo 3 d. posėdy priėmė darbo planą. Tarp kitko priėmė laikinuosius LB Kultūros Fondo nuostatus. KF tikslas “skatinti ir remti tau-tinę lietuvių kultūrą: padėti kul-tūrininkams bei jų vienietams ir organizuoti kultūrinį gyvenimą. Šiam tikslui bus skiriamos pre-mijos bei subsidijos, teikiama pa-gyrimo lapai ir kt.” Vyr. KF ta-ryba turės narių iki 25 asmenų, pakviestų 3 m. Kr. Valdybos. Taryba išsirsinks valdybą. Atski-rose vietovėse veiks KF skyriai ar įgaliotiniai. KF pajamos: apy-linkių ir seniūnijų metinės įmo-kos, KF rėmėjų mokesčiai, pa-remimų pelno 2%; aukos, pali-kiniai ir t.t.

Kr. Valdybą nusistatė 1956 m. liepos 1 d. Dainų šventės metu Čikagoje suaukti kultūros kon-gresą. Dėl to tariamasi su Čika-gos apygarda.

Kr. Valdybos reikalų vedėju paskiriamas K. Zukas.

BALFO viešojo rinkliavoje Či-kaagoje rugsėjo 18 d. surinkta per 8 000 dolerių.

Ryt. JAV pakraščiu ateitinin-ka spalio 8-9 d. Hartforde orga-nizuoją didžiulę šventę pami-nėti ateitininkijos 45 metų su-kaikiai. Kalbą pasakys At-ku Fed. vyr. vadas prof. S. Sužie-dėlis.

Katalikų jaunimo vasaros sto-vykla buvo suorganizuota prie Augsburg. Dalyvavo arti simto jaunuolių. Jai vadovavo kun. A. Bunga, kuriam padėjo p.p. Skei-valienė, Prancconienė ir stud. V. Memėnas su E. Vasiliausku.

Stovyklą aplankė ir kan. dr. J. Končius.

Dainų šventės komitetas suda-rė spaudos bei propagandos ko-misiją: kun. dr. J. Prunskis, S. Narkelūnaitė, Vl. Butėnas, St. Daunys, Vyt. Meškauskas, J. Paplėnas, N. Gugienė, Pr. Za-ranka, J. Leonas, St. Pieža, Vyt. Kastytis, Vl. Kleiza.

Dainų šventės komitetas suda-rė spaudos bei propagandos ko-misiją: kun. dr. J. Prunskis, S. Narkelūnaitė, Vl. Butėnas, St. Daunys, Vyt. Meškauskas, J. Paplėnas, N. Gugienė, Pr. Za-ranka, J. Leonas, St. Pieža, Vyt. Kastytis, Vl. Kleiza.

Dainų šventės komitetas suda-rė spaudos bei propagandos ko-misiją: kun. dr. J. Prunskis, S. Narkelūnaitė, Vl. Butėnas, St. Daunys, Vyt. Meškauskas, J. Paplėnas, N. Gugienė, Pr. Za-ranka, J. Leonas, St. Pieža, Vyt. Kastytis, Vl. Kleiza.

Dainų šventės komitetas suda-rė spaudos bei propagandos ko-misiją: kun. dr. J. Prunskis, S. Narkelūnaitė, Vl. Butėnas, St. Daunys, Vyt. Meškauskas, J. Paplėnas, N. Gugienė, Pr. Za-ranka, J. Leonas, St. Pieža, Vyt. Kastytis, Vl. Kleiza.

Dainų šventės komitetas suda-rė spaudos bei propagandos ko-misiją: kun. dr. J. Prunskis, S. Narkelūnaitė, Vl. Butėnas, St. Daunys, Vyt. Meškauskas, J. Paplėnas, N. Gugienė, Pr. Za-ranka, J. Leonas, St. Pieža, Vyt. Kastytis, Vl. Kleiza.

Dainų šventės komitetas suda-rė spaudos bei propagandos ko-misiją: kun. dr. J. Prunskis, S. Narkelūnaitė, Vl. Butėnas, St. Daunys, Vyt. Meškauskas, J. Paplėnas, N. Gugienė, Pr. Za-ranka, J. Leonas, St. Pieža, Vyt. Kastytis, Vl. Kleiza.

Dainų šventės komitetas suda-rė spaudos bei propagandos ko-misiją: kun. dr. J. Prunskis, S. Narkelūnaitė, Vl. Butėnas, St. Daunys, Vyt. Meškauskas, J. Paplėnas, N. Gugienė, Pr. Za-ranka, J. Leonas, St. Pieža, Vyt. Kastytis, Vl. Kleiza.

Dainų šventės komitetas suda-rė spaudos bei propagandos ko-misiją: kun. dr. J. Prunskis, S. Narkelūnaitė, Vl. Butėnas, St. Daunys, Vyt. Meškauskas, J. Paplėnas, N. Gugienė, Pr. Za-ranka, J. Leonas, St. Pieža, Vyt. Kastytis, Vl. Kleiza.

Dainų šventės komitetas suda-rė spaudos bei propagandos ko-misiją: kun. dr. J. Prunskis, S. Narkelūnaitė, Vl. Butėnas, St. Daunys, Vyt. Meškauskas, J. Paplėnas, N. Gugienė, Pr. Za-ranka, J. Leonas, St. Pieža, Vyt. Kastytis, Vl. Kleiza.

Dainų šventės komitetas suda-rė spaudos bei propagandos ko-misiją: kun. dr. J. Prunskis, S. Narkelūnaitė, Vl. Butėnas, St. Daunys, Vyt. Meškauskas, J. Paplėnas, N. Gugienė, Pr. Za-ranka, J. Leonas, St. Pieža, Vyt. Kastytis, Vl. Kleiza.

Dainų šventės komitetas suda-rė spaudos bei propagandos ko-misiją: kun. dr. J. Prunskis, S. Narkelūnaitė, Vl. Butėnas, St. Daunys, Vyt. Meškauskas, J. Paplėnas, N. Gugienė, Pr. Za-ranka, J. Leonas, St. Pieža, Vyt. Kastytis, Vl. Kleiza.

Dainų šventės komitetas suda-rė spaudos bei propagandos ko-misiją: kun. dr. J. Prunskis, S. Narkelūnaitė, Vl. Butėnas, St. Daunys, Vyt. Meškauskas, J. Paplėnas, N. Gugienė, Pr. Za-ranka, J. Leonas, St. Pieža, Vyt. Kastytis, Vl. Kleiza.

Dainų šventės komitetas suda-rė spaudos bei propagandos ko-misiją: kun. dr. J. Prunskis, S. Narkelūnaitė, Vl. Butėnas, St. Daunys, Vyt. Meškauskas, J. Paplėnas, N. Gugienė, Pr. Za-ranka, J. Leonas, St. Pieža, Vyt. Kastytis, Vl. Kleiza.

Dainų šventės komitetas suda-rė spaudos bei propagandos ko-misiją: kun. dr. J. Prunskis, S. Narkelūnaitė, Vl. Butėnas, St. Daunys, Vyt. Meškauskas, J. Paplėnas, N. Gugienė, Pr. Za-ranka, J. Leonas, St. Pieža, Vyt. Kastytis, Vl. Kleiza.

Dainų šventės komitetas suda-rė spaudos bei propagandos ko-misiją: kun. dr. J. Prunskis, S. Narkelūnaitė, Vl. Butėnas, St. Daunys, Vyt. Meškauskas, J. Paplėnas, N. Gugienė, Pr. Za-ranka, J. Leonas, St. Pieža, Vyt. Kastytis, Vl. Kleiza.

Dainų šventės komitetas suda-rė spaudos bei propagandos ko-misiją: kun. dr. J. Prunskis, S. Narkelūnaitė, Vl. Butėnas, St. Daunys, Vyt. Meškauskas, J. Paplėnas, N. Gugienė, Pr. Za-ranka, J. Leonas, St. Pieža, Vyt. Kastytis, Vl. Kleiza.

Dainų šventės komitetas suda-rė spaudos bei propagandos ko-misiją: kun. dr. J. Prunskis, S. Narkelūnaitė, Vl. Butėnas, St. Daunys, Vyt. Meškauskas, J. Paplėnas, N. Gugienė, Pr. Za-ranka, J. Leonas, St. Pieža, Vyt. Kastytis, Vl. Kleiza.

Dainų šventės komitetas suda-rė spaudos bei propagandos ko-misiją: kun. dr. J. Prunskis, S. Narkelūnaitė, Vl. Butėnas, St. Daunys, Vyt. Meškauskas, J. Paplėnas, N. Gugienė, Pr. Za-ranka, J. Leonas, St. Pieža, Vyt. Kastytis, Vl. Kleiza.

Dainų šventės komitetas suda-rė spaudos bei propagandos ko-misiją: kun. dr. J. Prunskis, S. Narkelūnaitė, Vl. Butėnas, St. Daunys, Vyt. Meškauskas, J. Paplėnas, N. Gugienė, Pr. Za-ranka, J. Leonas, St. Pieža, Vyt. Kastytis, Vl. Kleiza.

Dainų šventės komitetas suda-rė spaudos bei propagandos ko-misiją: kun. dr. J. Prunskis, S. Narkelūnaitė, Vl. Butėnas, St. Daunys, Vyt. Meškauskas, J. Paplėnas, N. Gugienė, Pr. Za-ranka, J. Leonas, St. Pieža, Vyt. Kastytis, Vl. Kleiza.

Dainų šventės komitetas suda-rė spaudos bei propagandos ko-misiją: kun. dr. J. Prunskis, S. Narkelūnaitė, Vl. Butėnas, St. Daunys, Vyt. Meškauskas, J. Paplėnas, N. Gugienė, Pr. Za-ranka, J. Leonas, St. Pieža, Vyt. Kastytis, Vl. Kleiza.

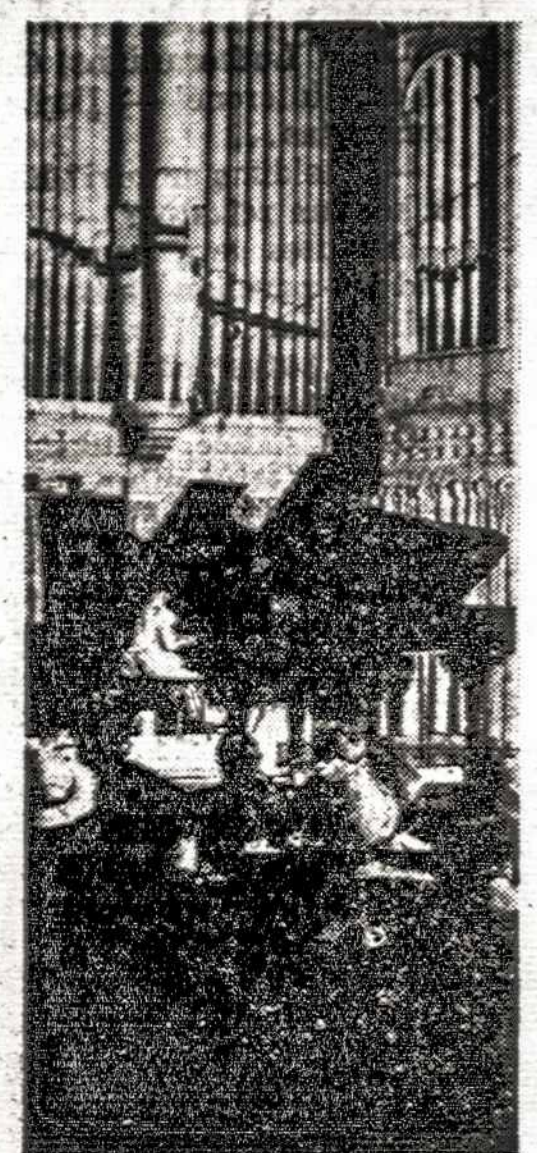
Dainų šventės komitetas suda-rė spaudos bei propagandos ko-misiją: kun. dr. J. Prunskis, S. Narkelūnaitė, Vl. Butėnas, St. Daunys, Vyt. Meškauskas, J. Paplėnas, N. Gugienė, Pr. Za-ranka, J. Leonas, St. Pieža, Vyt. Kastytis, Vl. Kleiza.

Dainų šventės komitetas suda-rė spaudos bei propagandos ko-misiją: kun. dr. J. Prunskis, S. Narkelūnaitė, Vl. Butėnas, St. Daunys, Vyt. Meškauskas, J. Paplėnas, N. Gugienė, Pr. Za-ranka, J. Leonas, St. Pieža, Vyt. Kastytis, Vl. Kleiza.

Dainų šventės komitetas suda-rė spaudos bei propagandos ko-misiją: kun. dr. J. Prunskis, S. Narkelūnaitė, Vl. Butėnas, St. Daunys, Vyt. Meškauskas, J. Paplėnas, N. Gugienė, Pr. Za-ranka, J. Leonas, St. Pieža, Vyt. Kastytis, Vl. Kleiza.

MUZIKINIS GYVENIMAS TORONTE

Dalis mūsų lietuviškosios visuomenės nusiskundžia apnirusiu muzikiniu gyvenimu čia Toronte. Nusiskundimas betgi nėra visai pagrįstas. Čia muzikinis gyvenimas yra itin gyvas, duodantis galimybių išgirsti pasaulinio masto kūrinius, išpildomus pasaulinio masto interpretatorių. Peržvelgę ateinančio sezono parengimų programas, pastebime, jog kasdienai tai vienoje, tai kitoje vietoje vyksta koncertai. Vienų jų, tiesa, yra žemesnio lygio, išpildomi vietinių pajėgų, kiti, betgi labai aukšto. Mes turime progos išgirsti tokio masto artistus kaip Scarpini, Rubinstein, Stern, Heifetz, Moteux, Sir Beecham. Ši sezona jie visi koncertuos su Toronto simfoniniu orkestru. Eaton auditorijoje galėsime pasiklausyti Lateiner, Hans von Brenda, Likova, Schneider ir daugelį kitų. Toronto Konservatorijoje kasdien rengiama baigiančiųjų bei pažangiųjų studentų recitalai. Maple Leaf Gardens koncertuoja Montevani, o Royal Alexandra teatre įsirengta scena Monte Carlo baletas.

Konservatorijos koncertų salė

Karališkoji konservatorija Antroji muzikinis gyvenimo pusė yra priaugiančios kartos paruošimas. Ši darba atlieka Toronto Karališkoji Konservatorija. Pripažinta geriausia šioje kontinento ir žinoma už Kanados ribų, ji buvo įsteigta privačiosios firmos 1886 metais. Pirmosios patalpos buvo Yonge gatvėje, virš parduotuvės. Jos direktorium buvo Edvard Fischer, pakviestas iš Bostono. Per vieną dešimtį konservatorija išaugo iš 200 mokinių į 1000. 1897 m. buvo nupirktos patalpos College gatvėje, kuriose Konservatorija ir dabar tebėra. Vėliau ją perėmė Toronto universitetas, kurio kontrolei ji tebėra iki šiai dienai. Deimantinio jubiliejaus proga, Anglijos karalius, pripažindamas svarų kultūrinį darbą, 1947 m. suteikė jai teisę vadintis karališkoja — „Royal“.

1952 m. universitetas paruošė planą, skirstantį Konservatoriją į dvi dalis: Muzikos Mokyklą ir Muzikos Fakultetą. Muzikos Mokykla rūpinasi mokinių paruošimu nuo pirmo, kurso iki A.R.C.T. Jai taip pat priklauso ir operos mokykla, į kurią priimami pažangesnieji dainavimo klasės mokiniai. Muzikos fakultetas ruošia studentus universitetiniam laipsniui: bakalaurui, magistrui ir muzikos daktaro. Jis taip pat suteikia artisto diploma-

mus. Skirtumas tarp muzikos fakulteto ir muzikos mokyklos yra toks, kad muzikos mokykla gali lankyti kiekvienas ir bet kuriuo laiku, laiko egzaminus perkėlimui ir augštesnį kursą, iki baigia su pažymėjimu, jog yra lankęs Karališkąją Konservatoriją. Ji ir muzikos fakultetą gali įstoti ne jaunesni kaip 16 metų su Ontario mokyklos XIII klasės pažymėjimu ir baigę šešių metų pianino klasę. Muzikos diplomui įsigyti reikia išeiti trejų metų kursą, pereinant iš vieno į kitą kas metai. Į dainavimą smuiko, cello, pianino ir kompozicijos klases studentai priimami konkurso keliu. Priimamų skaičius yra ribotas.

Kaip ir muzikos mokykla, taip ir muzikos fakultetą priimami studentai konkursiniu keliu gali laimėti stipendijas. Stipendijos dydis nuo \$50 iki \$600. Stipendijas suaukoja įvairios Toronto firmos, taip pat privati asmenys. Norintieji gauti stipendijas kreipiasi į konservatorijos raštinę, užpildydami tam reikalingi formuliarius. Šiais metais šimtai naujųjų kanadiečių įstojo į šią mokyklą bei jos skyrius; dabar joje yra apie 8000 studijuojančių muziką. Vien tik Toronte konservatorija turi per dvyliką skyrių, be to, dar turi skyrius kituose miestuose — Otavoje, Winipege, Saskatoone, Reginoje, Ed-

montone, Vankuveryje, Viktorijoje bei Montrealyje.

Konservatorija turi savo simfoninį orkestrą, kamerinį ansamblį, chorą, kompozitorių darbo patalpas; universitetinė dalis turi savo orkestrą ir chorą. Gera biblioteka suteikia galimybių susipažinti su nauju muzikiniu repertuaru. Joje galima pasiklausyti muzikos ir išsinešti pagaiduojamų gaidų. Tenka pamatyti, kad konservatorijos mokomasis personalas yra tikrai rinktinis. Čia susitiksime tokias žymybes kaip pianistus Guerrero, Roubakine, neseniai persikėlusius iš Šveicarijos B. Souvairan, Uninski, harpsikordistę G. Kraus. Dainavimo klasė taipgi nėra apleista. Joje buvusi Milano Scalas garsi primadona Cigna Gina, atkviesta į Torontą Ed. Johnsono, dabartinio konservatorijos direktoriaus bei buvusio Metropolitan operos generalinio menedžerio; Irena Jessner, ilgą laiką dainavusi Metropolitan operoje turi savo dainavimo klasę, Ernesto Vinci, Lesslie Holmes ir daugelis kitų. Kitos šakos irgi nėra atsilikusios. Todėl studijoms čia suvažiuoja studentų net ir iš kitų kontinentų. Įdomu, kad nemaža studentų yra iš JAV, o šiemet pasitaikė net iš pietinės Korėjos.

Privati operos firma, bendradarbiaujama su konservatorija, jau septyni metai kiekvieną žiemą ruošia operos festivalius, kurie susilaukia teigiamos kritikos ne tik iš vietinės spaudos, bet ir užsienio. Ši operos firma — kompanija savo repertuare jau turi dvidešimt operų ir šiemet žada jį praturtinti dar trimis: Carmen, Madame Butterfly ir Don Giovanni. Tuo būdu ši operos kompanija paruošia jaunus pajėgas dainavimo profesijai.

Nuodugniau pažvelgę matome, kad muzikinio auklėjimo sritis Kanadoje nėra apleista. Tikrai absoliutams čia didelių galimybių, deja, nėra. Todėl čia baigę paprastai važiuoja į JAV ieškoti laimės. Tiesa, konservatorija turi savo darbo įstaigą, kuri rūpinasi absolventais.

Spėjama, jog po dviejų metų Torontas turės savo nuolatinę operą, kurios lygiui pakelti bus pakviesta stipresnių jėgų iš Niujorko. Būtu sveikintina, jei ši opera suteiktų galimybę pasireikšti ir Kanados kylančioms pajėgoms.

Tarp kitko, šiuo metu konservatoriją lanko per penkiolika lietuvių. Vaclovas Verikaitis.

Lėktuvu po Pietų Ameriką

J. PAMITUVIŠKIS

Išvykstu iš Šiaurės Amerikos

Rugpjūčio pradžioje, sutvarkęs persėdimo reikalus Miami aerodrome, maniau gerai apžiūrėjęs svetimąjį ir lietuvių išgarbintą kurort miestą. Deja, iškėlus koją iš vėsinamo aerodromo pastato pasijutau atsidūręs karštame tvaikė. Torontas ir Niujorkas, kuriuose šiuo laiku taip pat gerokai švilio, atrodė tik šiaurės ašigaliu. Pavažinėjęs taksi paliai pustušius paplūdimius ir gražias palmių alėjas, sugrįžau į gerai ventiliuojamą ir švariai įrengtą aerodromo barą ir prasidėjau jame likusias tris valandas.

Atrodė, kad Davy Crockett pabūlimas nemažesnis ir čia kaip Kanadoje, kur kiekvienas kojas pavelkęs paauglis ant galvos nešioja meškono uodegą, o suaugęs švilpauja Davy balade. Per tris valandas patefono dėžė ne kartą į ją atgrojo. Betriko, kad vienas pasiturinčias atrodas su tipiškais „Trumano“ marškiniais ponaitis išgrojo Davy Crockett du kartus iš eilės. Mano kantrybė išsibaigė, ir aš, imetęs dešimtuką ir užsukęs dar kartą Davy, išsinešdinau. Išsėdams ponaičiui palinkėjau: „Enjoy yourself, chum“.

Išskristi pavėlavome visą valandą, nes Pan American Grace b-vės mechanikai ilgai birbino ir stabdė vieną mūsų lėktuvo motorą. Kaikurie keleiviai pradėjo nerimauti, sako, šis motoras galis kelyje užsidegti. Aš nebijoju, nes Pan American per garsi kompanija, kad išleistų su įtartinu motoru.

Apsukę ratą paliai pajūryje pastatytą hotelių — dangoraižių virtinę, pasukome Panamos link. Prie kiekvieno hotelio ar visai mažo namuko Miami mieste būtinai turėjo būti mažas ar didesnis plaukimo baseinas, nors jūra tik keli žingsniai. Amerikoniškai mėsą prabangą. Pats miestas, atrodo, stovėjo ant nesibaigiančių balų ir kanalų. Pakrantės vanduo, matyt, nuo jūros augalų, buvo nepaprastai gražiai žalias ir saulės spindulių apdžiutas.

Netoliese Floridos ir Kubos sala, kurią turėjau progos aplankyti praėjusią vasarą, iš lėktuvo mačiau nesibaigiančius palmių miškus, balas ir vienodą monotoniską žemumą. Kur-nekur stūksojo mažos trobelės, o pro jas tiesėsi smėlėti siauri keliai.

Vakarop daug dangstėsi rūšiais griaustinio debesimis, į kuriuos, atrodo, mes tiesiai skridome. Centrinės Amerikos dangus yra žydriai mėlynas, o vakaro debesys tamsiai raudoni, primenant milžiniškus bokštus. Vienas iš jų buvo baltas panašus į grybą, ar geriau sakant į atomines bombos debesį. Norėjosi būti dailininku ir nupiešti šiuos pasakiško grožio debesų junginius.

Kanalo respublika — Panamoje

Lygiai po 4 ir pusės valandos nusileidome į Panamos respublikos aerodromą — Tucumen. Aerodromo pastatas naujas ir viduje nepaprastai švarus. Šiaurės Amerikos aerodromų šefai galėtų iš Panamos pasimokyti. Imigracijos valdininkai, atrodo, nemažyt ispaniško kraujo, mandagiai patikrino dokumentus ir paviršutiniškai peržiūrėjo bagažą. Kieme apspito geras būrys mulatų, kiekvienas reklamuodamas savo hotelį ir taksį. Pamieliau artimiausią ir išvažiavau į už 20 km esančią Panamos sostinę — Panamą.

Panamos respublika, paskutinė iš centrinių Amerikos valstybių, dar vad. bananų respublika, daugiausia išsilaiko iš JAV mokamos nuomos už kanalo naudojimą ir bananų bei kavos eksporto. Gyventojai: daugiausia maišyto ispanų-indėnų-nėgrų kraujo, arba mulatai — metisai

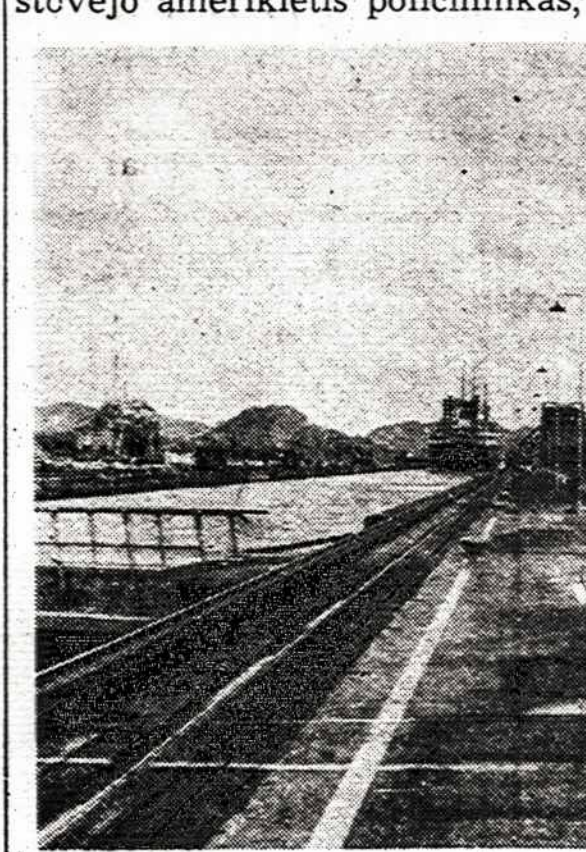
ir zambai. Kraštas grynai tropikinio klimato, kalvotas su tropinių medžių miškais, kuriuose apstu jaguarų, pumų, cselotų, šernų, tropinių paukščių, na, ir nuodingų gyvačių.

Panamos mieste daug karščiau ir drėgniau negu Kanadoje vasarą. Geresni viešbučiai turi ventiliaciją, todėl turistai čia neblogo. Kitaip nežinau, ar būčiau galėjęs čia išbūti dvi paras.

Viešbutis „International“, amerikoniškai ypač mėgstamas, yra švarus ir patogus. Mokestis — \$6 už parą, žymiai tačiau pigiau visose kitose Pietų Amerikos valstybėse, net ir pirmajose viešbučiuose.

Sekanti rytą po geroko žodžių pasikeitimo ir derėjimosi už \$4 pasisamdžiau juodą taksistą ir išvažiavau apžiūrėti miesto. Gatvėmis važinėjo šimtai mulatų su naujomis jankiškomis mašinomis. Daug amerikoniškų kariškų sunkvežimių, vairuojamų vietinių panamiečių. Prie Balboa miesto matėsi nemažas amerikiečių kariškas aerodromas ir ilgos virtinės tropinių (belangų) kareivinių, prie kurių stovėjo šimtai amerikoniškų automobilių.

Kanalas aptvertas vielių tvora, atrodo, gana saurias. Prie vartų stovėjo amerikietis policininkas,

Panamos kanalas.

DAINŲ ŠVENTĖS KOMITETO

PRANEŠIMAS NR. 4

JAV ir Kanados Lietuvių Dainų Šventės Komitetas skelbia dainos konkursą visiems lietuviams kompozitoriams, gyventantiems laisvajame pasaulyje. Konkursui yra nustatytos šios sąlygos:

1. Dainos tekstą lietuvių gyvenimo arba tautos likimo tema pasirenka pats kompozitorius.
2. Daina privalo būti parašyta keturiems balsams mišriam chorui.
3. Rankraštis turi būti pasirašytas slapyvardžiu ir ne kompozitoriaus ranka. Atskirame voke turi būti įdėtas lapelis su kompozitoriaus vardu, pavarde ir tiksliu adresu bei kūrinio pavadinimu.
4. Kūrinys su abiem vokais turi būti siunčiamas šiuo adresu: JAV ir Kanados Lietuvių Dainų Šventės Komitetas, c/o Mr. J. Kreivėnas, 1602 So. 48 St., Cicera 50, Ill.
5. Konkursu terminas baigiasi 1955 m. gruodžio 15 d.

6. Dainas įvertins Dainų Šventės Komiteto juri komisija, kurią sudaro šie muzikai: Aleksandras Kučiūnas — juri komisijos pirmininkas, nariai — Alfonsas Mikulskis, Izidorius Vossilūnas, Vytautas Marijošius ir Kazys Steponavičius.

7. Geriausiai įvertintos dainos kompozitoriui skiriama 100 dol. premija. Antrosios geriausiai įvertintos dainos kompozitoriui skiriama 50 dol. Abi premijos gali būti skiriamos už dvi dainas ir tam pačiam kompozitoriui.

8. Daina, laimėjusi pirmąją premiją, bus atliekama mišraus jungtinio choro Dainų šventės metu.

9. Dainų Šventės Komitetas su nepremijuotų dainų autorių tarsi atskirai dėl jų išleidimo.

Dainų Šventės Komitetas prašo visus lietuvių kompozitorius, nesvarbu kur jie gyventų, gausiai dalyvauti šiame dainos konkurse.

Šventės Komitetas.

Iš kultūros ir knygy pasaulio

Vasario 16 gimnazijai teisių pripažinimo klausimas pateiktas visų Vokietijos švietimo ministerijų mokyklų komisijai kartu su vengrų, latvių ir rusų gimnazijomis.

Vengrų gimn. turi 12 mokyto-

jų ir 130 mokinių, latvių — 11 mokyto. ir 90 mokinių (ji veikia stovyklos tvarka), rusų — 7 mokytojų ir 52 mokinius. Lietuvių gimnazija yra didžiausia — 14 mokytojų ir 160 mokinių.

I Vasario 16 gimnaziją, prasižėmus naujiesiems mokslo metams nebeatvyko 10 mokinių, kurie esą emigravę. Vietoj jų įstojo nauji, todėl moksleivių skaičius siekia apie 160. Su laiku, praplėsus būstą, numatyta dar daugiau mokinių. Vietoj kapeliono kun. dr. Paškevičiaus pakviestas iš Romos kun. dr. J. Petraitis, o mergaičių bendrabučio vedėja ir kūno kultūros mokytoja — L. Skeivalienė.

Alina Griniene iš Vasario 16 gimnazijos pasitraukė ir dabar dirba BALFo įstaigoje Muenchene.

Prof. Jonui Puzinui rugsėjo 18 d. suėjo 50 metų. Ta proga „Draugas“ ir „Naujienos“ išspausdino platokus pašalbinėjimus su sukaustuvininku.

Profesorių gimė 1905 m. rugsėjo 18 d. Svarnių km. Deltuvos valsčiuje, Ukmergės apskr., baigė Ukmergės gimnaziją, 1929 m. Kauno universitetą, 1934 m. apgynė daktaro disertaciją Heidelbergo universitete, 1935 m. pradėjo dirbti Vytauto D. universitete, 1939 m. Vilniaus universitete, kur 1941-1944 m. buvo Humanitarinių Mokslių Fak. dekanas; profesoriavo Pabaltijo universitete, Hamburge ir Pinerberge nuo 1945 m., o 1948-9 m. buvo lietuviškojo sektoriaus rektorius. Šiuo metu gyvena Philadelphiaje ir dirba kaip Liet. Enciklopedijos dekanas.

Prof. Z. Ivinskis, dalyvavęs Romoje istorikų suvažiavime, lapkričio 1 d. vėl išvyksta į Boną, kur pirmininkauja Baltų institutui.

A. Plateris, buvęs teisės istorijos katedros, prof. Janulaičio, asistentas, baigė studijas Čikagos univ. sociologijos skyr. ir ten pat pradeda dirbti mokslo darbą.

J. Balčiūnas — Švaistas yra Naujųjų redakcijos štabo narys. K. Bradūnas išleidžia naują eilėraščių rinkinį „Devynios baladės“. Leidžia Liet. Knygos Klubas Čikagoje.

Sol. Ald. Stemužienė rugsėjo 25 d. dalyvavo Hofmano pasakoje pastatyme Nicklause rolė.

A. Šešplaukis — Tyruolis parengė liet. literatūros chrestomatiją žemesniųjų klasių mokiniams. Šiuo metu gyvena A. Augustino nuotraukom. Leidžia Bendrija.

Dr. A. Musteikis, mūsų bendradarbis, persikėlė į Buffalo, N.Y., kur dėstys sociologiją D'Youville kolegijoje.

Al. Greimas parašė lietuvių literatūros aušraiva Parvžiūje lietuvių „La Literature du Monde“.

Redakcijai prisiusta

Moteris, liet. moterų žurnalas, leidžiamas kas 3 mėnesiai, Nr. 1, 32 psl., leidžia K. Liet. Kat. Moterų D-ja, red. St. Prapuolenytė, red. sekr. J. Ambraziejienė, administratorė K. Juozapavičienė; viršelis dail. H. J. Žmuidzėnienės, numerio kaina 75¢, prenumerata metams \$3. Viršelis dviejų spalvų, viduje 20 iliustracijų ir 5 vinjetės.

Trečiosios Kanados Lietuvių Dienos Montrealyje Metraštis, Montreal, 1955. IX. 3-5, KLB Montrealio Liet. Seimelio leidinys Nr. 1, viršelis dail. J. Akestino, rinko ir ofseto spaudai paruošė Spaudos B-vė „Žiburiai“, spaudė Foto-Lith Offset Printing Co., Toronto, Ont., 120 psl.

Saliezių Balsas, 1955 m. nr. 2 (19), 32 psl.

Sv. Pranešius Varpelis, 1955 m. Nr. 9, 257-288 psl.

Mūsų Vytis, PLSS vad., vadovų ir akademikų skautų-čių laikraštis, 1955 m. rugsėjis — spalvis, Nr. 5 (67), 159 — 194 psl.

The Lithuanian Situation, 1955 September — October, Vol. XI, No 5 (137).

Zibintas, Liet. Kat. Religinės Kultūros dvi mėnesinis žurnalas, red. kun. J. Kuzmickis; Red. ir admin. adresas: 21, Ann Place, Bradford 5, Yorks, England.

Latškai lietuviams, 1955 m. rugsėjis, Vol. VI, No 8, 225-256 psl.

komunistai visais būdais bando isterpti į Panamos darbo unias ir į kanalo zonos darbininkų tarpą, taip pat varo stiprią agitaciją prieš amerikonių kanalo valdymą. (Bus daugiau.)

(Bus daugiau.)

A 21" console, kuris TURI VISKĄ!

PIRMOS RUŠIES PERDAVIMAS ... PIRMOS RUŠIES STILIUS ... PIRMOS RUŠIES PATOGUMAS ... PIRMOS RUŠIES VERTĖS !!

Štai jums stilingas apratas, vad. functional swivel base formos, pritaikintas special. atitinkamam rajonui geriausiai priimti bet kokiomis sąlygomis...išbandytas šimtus kartų visose Kanados vietose! Tai aluminizuotas 21" paveikslas kaip realiam gyvenime! Tai prieinama kainos Westinghouse gamybos "San Diego" aparatas...televizijos aparatas, kuris duoda VISKĄ!

Ryškūs, aiškūs paveikslaiVISUR!

Štai dalykai, kurių pagalba aparatas veikia puikiai BET KURIOJE VIETOJE: 21" "Luma Ray" aluminizuota paveikslų lempa padvigubina paveikslų ryškumą, Super 100 Cascade reguliatorius jėgos padidinimui, naujas "Noise Killer" prietaisas trukdymų pašalinimui, automatinė "Range-Finder" kontrolė, suteikianti daugiau svorės tolimesnių stočių priėmimui, ir plius pasukamos "Silver Safeguard" chassis geresniam žiūrėjimui iš įvairių pozicijų.

APŽIURĖKITE IR PALYGINKITE 7 VERTINGUS WESTINGHOUSE TV MODELIS PAS JŪMS ARTIMIAUSIUS WESTINGHOUSE PARDAVEJUS!

Westinghouse

šiai sričiai pritaikyta

TV

Ziūrėkite televizijos geriausią valandą "STUDIO ONE" pirmadienio vakarais, 10 val.

Bet kokie aparatai pakeitimai, iš anksto nepranešami.

"SAN DIEGO" (Model 2v4K)

Labai patogus reguliatorius su iliuminuotais kanalų numeriais, pilno FM garso su dideliu, priekyje įmontuotu garsokalbiu. Gaunami walt, mahogany arba blond oak medžio.

MOKYKLINIAI VADOVĖLIAI

A. RINKŪNO "KREGŽDUTĖS"	
I dalis — elementorius, 96 pusl.	\$1.50
II dalis — skaitymai ir aplinkos pažinimas antriems ir trečiams metams, 184 pusl.	\$2.75
III dalis — tėvynės pažinimas (Lietuvos geografijos ir istorijos pradmenys), 231 pusl.	\$3.00

Visos dalys gausiai iliustruotos. Ambrazevičiaus, Valčiulakio ir Skrupskelienės "Naujieji skaitymai", chrestomatija vyresniems skyriams, 224 pusl.

Be to, turime lietuviškų klases žurnalų (75¢) ir mokinio pažymėjimų (7½¢)

Platintojams ir mokykloms, užsakančioms didesniais kiekiais, nuolaida.

Spaudos Bendrovė "Žiburiai"
941 Dundas St. W.
Toronto, Ont., Canada.

Skaitykite linksma mėnesinį laikraštį

V E P L A

KARIKATŪROS, ŠARŽAI, ANEKDOTAI, FELJETONAI IR ĮVAIRUS HUMORAS

Metinė prenumerata tik \$1.00

Adresas: VEPLA, 1220 Bishop St., Suite 3, Montreal, Q., Canada

Geriausios anglų žemiausia kaina

Apsirūpinkite kuru ŽIEMAI dabar žemomis VASAROS SEZONO KAINOMIS. Norėdami gauti smulkesnių informacijų arba užsisakyti anglų, visados kreipkitės į mūsų atstovus

VYT. ir S. AUŠROTUS

Telefonu: **L.L. 0527**

**DOMINION
COAL & WOOD**

V. VASIS

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER
872 BLOOR ST. W., (prie Ossington), TORONTO. Tel. ME. 4605

Priklauso Toronto, Ontario, Canadian ir International Real Estate Board.

BLOOR - DUFFERIN, \$1,500 įmokėti, 5 kambariai, atskiros, šoninis įvažiavimas, 2 garažai.

BLOOR - LANSOWNE, \$2,000 įmokėti, 8 dideli kambariai, mūrinis, didelis kiemas ir 2 garažai.

PARKDALE, 7 labai dideli kambariai, atskiros, vandeniu alyva šildomas, sklypas 69 iš 150, geras parkinys, įmokėti \$7,000.

BLOOR - OSSINGTON, naujas 2-jų butų po 5 kambarius namas, didelis kiemas ir garažai, įmokėti \$5,900.

HIGH PARK, 7 kambariai, gero mūro, alyva šildomas, įmokėti \$3,000.

COLLEGE - RUSHOLME RD., naujas 6-jų atskirų butų pastatas, didelis kiemas ir garažai, geras parkinys.

RUSHOLME RD., 9 labai dideli kambariai, 2-jų augstų, atskiros, ekstra butas rūšyje, vandeniu alyva šildomas, labai didelis kiemas ir 2 garažai, įmokėti \$7,500.

HIGH PARK, 18 butų apartamentas ir garažai, geras pajamos, žemas įmokėjimas.

Didelis pasirinkimas gyvenamųjų namų, biurų, žemės statyboms.
Jūsų patarnavimui. Kreiptis telefonu ME. 4605
V. VASILIAUSKAS

Vieša mano padėka

Balandžio mėn. teko nuvykti į Londoną aplankyti, ir dalyvauti vestuvėse Jadvygos Dambrauskaitės, dukters seno montrealiečio irbuvoio šv. Kazimiero parapijos komiteto nario bei pirminko, Jono Dambrausko. Jo ir jo darbišios žmonos Aleksandros rūpestingai paruoštas vestuvių pokilis, didelis skaitis sukvietusių apylinkės lietuvių svečių bei viešnių, nuosidarius visų vošingumas paliko neišdildomą gražų įspūdį.

Ypač maloniai nustebo netikėtai pareikštas rūpestis kaip man sekasi įgyvendinti vieną mano gyvenimo tikslą — pastatyti pirmąjį lietuvių parapiją didžioje Kanados šalyje naują šv. Kazimiero bažnyčią Montrealyje. Šis amonius pareikštas palankumas padarino mane atlyntį ir kitus šios apylinkės lietuvių, ypač tuos, kurie ankščiau gyveno Montrealyje.

Cia talkon nuširdžiai atėjo Aleksas Naruševičius ir Petras Garmelis, savininkai "Imperial" viešbučio Tillsonburge. Jie mane pavežėjo pas apylinkės lietuvių, tabako ūkininkus ir kitus. Visur buvau sutiktas neužmirštama tradiciniu lietuvišku vaišingumu. Tokiu būdu, visų šios apylinkės brolių lietuvių mieląsindungimo ir ištikimybės mūsų šv. tikiėjimui dėka, parsivežiau \$1,285 aukų statomai šv. Kazimiero bažnyčiai.

Aukojai:

Jonas ir Aleksandra Dambrauskai, Langton, \$500; Juozas Dumša, savininkas Norfolk viešbučio — \$100 /ponia Dumšienė savo laiku buvo šv. Kazimiero p-jos choro narys; J. Janušauskas Janus, Simcoe — \$75; B. Tamašauskas /senas, montrealietis, Delhi — \$60; po \$50 — A. Noruševičius, Tillsonburg, P. Garmelis, Tillsonburg ir S. Smutis, Port Burwell; po \$40 — A. Ceplo, Delhi, Cipras Matelis, Delhi; po \$25 — G. Balaišis, Strathfordville, J. Liutkus, Tillsonburg, G. Augustinavičius, Tillsonburg, J. Dadurka, Delhi, A. Goldiks, Courtland ir M. Tuinyla, Simcoe; po \$20 — T. Skodis, Tillsonburg, G. Strolis, Courtland, M. Bartulis, Vinham Center, J. Tamašauskas, Vanessa; po \$10 — A. Kupitis, Eden, A. Gindriks, Strathfordville, M. Taras, Otterville, M. Statkus, London, po \$5 — P. Gudelytis, Corinthe, P. Ozolas, Eden, G. Valčiūnas, Eden, W. Reksis, Eden, J. Onaitis, Strathfordville, I. Klimavičius, Otterville, New London, M. tel, London, J. Kuličius, Delhi; po \$2 — J. Mikenas, P. Lileikis, Vanessa, S. C. Bogdan, Simcoe, Augustinavičius, La-Salette; po \$1 — A. Jančiūnas ir K. Pavilonis.

Visų aukotojų vardai bus įrašyti į šv. Kazimiero parapijos Aukšinę Knygą, kurioje bus įrašyti visi naujai bažnyčiai statyti aukojusiųjų vardai.

Visiems tariau nuširdų acii! Tegul Dievas visus laimina! Ta proga noriu

TIP TOP TAILORS

KANADOS MOTERYS RENKASI...

Mūsų importuotas medžiagas!

Mūsų nepalankiamo sukirpimo!

Mūsų puikaus pasiuvimo!

"Club" rūbai

tik už

\$49⁵⁰

Eikite su laiku!

Pasirinkite patikėdami iš geriausių angliskos vilnos pagal išmatavimą didžiausios šios rūšies Kanados firmos pasiūlytus rūbus.

Garantuojame, kad būsite patenkinti, arba grąžinsime pinigų.

Duodam kreditą

Tip Top įstaigos yra kiekviename mieste.

TF-55-2

Tip Top

Tailors

Tailors

Tailors

Tailors

Tailors

Tailors

Tailors

Tailors

Tailors

Tailors

Tailors

Tailors

Tailors

Tailors

Tailors

Tailors

Tailors

Tailors

Tailors

Tailors

Tailors

Tailors

.. ĮSPENOS ..

Pas gydytoją

— Ar Tamsta kreipėtės jau į kitus gydytojus?
— Ne, pone daktare. Bet aš buvau pasitarti pas vaistininkę.
— Pas vaistininkę?! Na, ir koki idiotiška patarimą ji davė Tamstai?
— Jis patarė man kreiptis į Tamstą...

Mokykloje

— Iš kokio gyvulio gauname kumpių, kurie tau, Jonuk, taip labai patinka? — klausia mokytojas.
— Iš skerdiko Jonačio, Pone mokytojau...

Nuostabiai susitiko

Jonukas klausia mamą:
— Mamyte, kur aš gimiau?
— Toronte, vaikeli.
— O kur tu gimai?
— Kaune.
— O kur gimė tėvelis?
— Panevėžyje.
— Nuostabu, kad mes visi taip ir susitikom — susimastę tarę Jonukas.

Ištikrųjų

— Jau nebėra padorių žmonių! — skundžiasi ponia Smith.
— Mano tarnaitė pabėgo ir išsi-nešė mano tris sukeles.
— Kurias gi? — klausia draugė.
— Nagi tas, kur grįždama iš Paryžiaus prašmugeliavau pro muitinę.

Viena iš didžiausių neišvystytų teritorijų pasaulyje yra po jūsu skrybėlė.

Džentelmenas yra tas kuris moka žiovauti, rodydamas šypseną veide.

— Koks skirtumas tarp grožio ir grakštumo seneli?
— Graži moteris yra ta, kurią aš pastebiu. Grakšti moteris yra ta, kuri pastebi mane.

Graučio Marx yra pasakęs: "Nesirūpink, jei tavo žmona žino visus atsakymus. Laikas bus rūpintis, kai jina pradės duoti klausimus".

Toronto solidarumo mokesčiai už 1955 m. sumokėjo: M. Kavalis, J. Uogintas, J. Kažkelis, A. Rinkūnas, J. Masionis, J. Stanaitis, K. Matkevičius, St. Krakapas, E. Noruševičius, R. Pašauskas, A. Jucys, V. Liujma, K. Lazauskas, A. Bajorinas, V. Tamoliūnas, K. Naudžiūnas, E. Ciuplinskis, A. Paškevičius, A. Vengrys, B. Cepauskas, B. Cepauskienė, K. Grigaitis, S. Grigaitienė, V. Užupis, A. Užupienė, P. Penikas, K. Gaputas, J. Tunaitis, K. Kirna, V. Piloplys, J. Kudaba, Viso 32 asm. 62 dol. Iš viso nuo metų pradžios 272 asm. — 544 dol.

Solidarumo mokesčio reikalavimą Apyl. Valdyba buvo išsiuntėjusi Bendruomenės nariams 600 laiškų su pridėtais vokais atsakymui, bet iš jų grįžo su pinigais tik apie 10%. Dar neatsakiusius prašome persvarstyti savo nuomonę ir solid. mokesčių atsiųsti arba įmokėti anksčiau nurodytose vietose. Lietuvių namuose, kai ten nėra žmogaus, galima pinigų įdėti į voką ir užrašius savo pavardę ir adresą įmesti į specialiai įrengtą raštinę dėžutę. Tuo atveju kvitas bus pasiųstas paštu. Apylinkės išdėtininkas.

Paleškojimai

Vladui Virkučiui, kilusiam iš Mažeikių apskrities, yra laiškas iš Lietuvos. Kreiptis: Mrs. A. Anberg, 10 Second Ave., Seaton Park., Adelaide, S. Australia.

ROSE HEATING & TINSMITH CO.

Išrengio naujas, visų apšildymo rūšių krosnis: vandens, oro ar kombinuotas, kuro namas anglimis, alyva ar gazu. Dora pagrindinius krosnių išvalymus (vacuum), nes nevalytos krosnys sugedina daugiau kuro ir neduoda šilumos. Atnaujina senus oil burnerius, krosnis, tvarko ir praveda naujos apšildymo žakas. Atlieka visus skardos darbus, deda vamzdžius nuo stogų vandeniu nubėgti. Įrengia vėsin-tuvus (fans) restoranams, dirbtuvoms, prausykloms ir virtuvėms.

DIDELIS PASIRINKIMAS. IŠSIMOKĖJIMO SĄLYGOS. DUODA GARANTIJAS.

543 Sherbourne St., Toronto. WA. 1-9758

SAV. E. J. ZALECKIAI.

KVALIFIKUOTŲ SPECIALISTŲ PATARNAVIMAS

Pilna lengvų automobilių ir sunkvežimių tarnyba
Kerosinijos ir sparnų remontas, mechaninė tarnyba, fronto sureguliuojimas.

HUDDLESTON MOTORS CO. Ltd.

G. M. Warren, President

2803 DUNDAS ST. W. (prie Keele). TEL. RO. 2-8333
IMPERIAL — CHRYSLER — PLYMOUTH — FARGO

ŠILDYMO KONTRAKTORIUS

Parduoja ir įstata naujas krosnis ir oilburnerius.

Duoda išsimokėjimui iki dviejų metų.

Pravedu gazo linijas, prijungiu plytas, statau radiatorius, vandens apšildymo krosneles ir atlieku kitokių panašius darbus. Pranešu savo naująjį adresą:

999 College St., Toronto. Tel. OL. 6123

— ANT. JUOZAPAITIS.

Biznierių

— Geras draugas vertesnis už pinigų, — aiškina klasėje mokytojas. Paskui klausia Jonuko: — Ka tu darytum, radęs tikrą draugą?
— Jį pardučiau už labai daug pinigų.

— Charakteristika iš rašto
Humbertai paskelbė laikraštį, kad iešką vyrėjos. Jie gavo trijų mergaičių laiškus ir susėdė vakare sprendė, kurią geriausia būtų priimti. Viena atkrito tuo-jaus, nes driso statyti sąlygas dėl atlyginimo. Antra atrodė per graži. Liko trečioji vardu Emanuela.

— Emanuela gražus vardas, ir laiškas maloniai parašytas — sako vyras. — O ką ji rašo savo gyvenimo aprašyme?
— Savo gyvenimo aprašymuose visi žmonės meluoja. Geriau aš pasiūsiu jį grafologui.

Pirmadienį ponia Humbertienė pasiuntė laišką grafologui, o ketvirtadienį skaitė atsakymą: "Mums prisiūstas gyvenimo aprašymas priklauso žmogui blogo charakterio. Tai asmenybės egoistiško ir valdyti trokštančio būdo, linkusi meluoti ir apgauti. Mes patartume su šitokia asmenybe neturėti jokių reikalų".

— Kaip gali žmogus apsigauti sprendamas iš vardo ir laiško — sumurmėjo ponas Humbertas.
— Taigi — pasididžiudama pastebėjo ponia Humbertienė — aš taip ir nujauciau. Be to, jos ir raštas toks, kad ne kiekvienas jį teiškaiškaitys. Ir grafologai jo būtų neišsiskaitę, jei aš nebūčiau ištaisęs perrašiusi".

Nebesvarbu

— Pasiutimas. Šianakt visai negalėjau miegoti. Mano žmona taip baisiai kosojo visą naktį.
— Ar pakvietė gydytoją?
— Tai kad nereikia. Aš šian-dien išvažiuoju.

VYRŲ IR MOTERŲ RŪBŲ SIUVĖJAI
S. V. BARTUSVĖČIAI

Didelis pasirinkimas anglišku medžiagų. Ponioms ir pane-lėms suknutės pagal naujausią madą ir pigiausiomis kainomis.

66 STAFFORD ST., Toronto.
Telef. EM. 2-2705.

ŠILDYKITE savo namus GAZU

Šilto oro ir karšto vandens BRYANT gaminiai.

Autorizuotas Consumers Gas Co. pardavėjas.

24 metai šildymo patyrimas. Patyrimas — jūsų garantija.

GARNEY & CO.

15 BARTON AVE., Toronto ME. 2554

"VIENYBĖJE — GALYBĖ" ! TAUPYK

savo kredito kooperatyve "PARA-MA". Indėliai apdrausti. Augintos po-lėkanos.
Darbo valandos: antradieniais ir penktadieniais nuo 7 val. vak. iki 9 val. v. Būstinė: Lietuvių Namai, 235 Ossington Ave., Toronto, Ont. Telefonas: KE. 3027.

Valau fotelius

IR ĮVAIRIAUSIUS KILIMUS, taip pat išimti rašto dėmes. Sutaisau iširusius gulus ir pradedantius kilimus. SKAMBINTI NUO 8 iki 9 val. ryto telefonu ME. 4973.
P. KARALIŪNAS.

Dėmesio Ponioms ir Panelėms!

Vandens Zūkaskienės MOTERŲ KIRPYKLOJE

Pusmetiniai garantuojami

Sukausenos pritaikomos kiekvienu individualiai.
ARTISTIC BEAUTY SHOP
Tel. KE. 4731.
219 Roncesvalles Ave., Toronto

LIETUVIŠKA

moterų kirpykla

JANETS BEAUTY SALON

407 Roncesvalles Ave. prie Howard Park Ave. Toronto.
Tel. OL. 6415.
Sav. I. VILIŪNIENĖ

Victor ELECTRIC CO.

Lietuviška elektr. bendrovė. Visi elektros darbai atliekami greitai ir pigiai:

60 Amps. heavy service — \$60,
100 Amps. heavy service — \$80.
Nauji namai — \$2.30 už tašką.

251 LOUDER AVE., Toronto.

V. JUŠKEVIČIUS,

licenced master electrician.

Radio-Televizijos Technikas J. STANIONIS

Taisau radijo, televizijos aparatus, telefonus. Darbas garantuotas. Skambinti vakarais po 6 val. ME. 5142.
115 Montrose Ave., Toronto.

STANLEY SHOE STORE

Augščiausios rūšies moterų, vaikų ir vyrų batai, normalaus dydžio ir platis EE—EEE
1438 Dundas St. W. Toronto prie Gladstone

DAŽAI IR SIENOMS POPIERIS!

Vaškas, šepetėliai, terpentinas
Sky's Paint & Wallpaper
891 DUNDAS ST. W. Toronto, Ont.
Tel. EM. 4-2715

VYRŲ IR MOTERŲ RŪBŲ SIUVĖJAI

A. BERESNEVIČIUS
Didelis pasirinkimas importuotų medžiagų moterų ir vyrų kostiumams ir paltramams. Užsakymus atlieku žemiausiomis kainomis.
1299 DUNDAS ST. W. TORONTO
Tel. LL. 3222.

DĖMESIO!

Lietuvių IGNO ASTRASKO batų krautuvė
Parduodu įvairios rūšies vaikų, moterų ir vyrų batus — normalaus ir platis EE—EEE dydžio.
1414 Dundas St. West. Toronto
Tel. KE. 3881

Heating Installation INTER - CITY

Atlieka namų apšildymo, gazo, vandens, drėnos ir įrengimus bei patalynę, pavaros sezonui išvala krosnis su vacuum cleaner.

JONAS PUTERIS

187 ST. CLARENS AVE. Telefonas OL. 8010.

Dr. M. Arštikaitytė AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ

167 College, kambarys 9.
Tel: įstaigos: WA. 1-3584,
Namų: WA. 3-5555.
Toronto

Dr. Aleksas Valadka

1081 BLOOR ST. W. (prie Dufferin)
Telefonas ME. 2933.

priima ligonius ir gimdyves nuo 2-4 ir nuo 6.30-8 val. vak. Ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 1 val. pp.—3 val. pp. Rentgenas pagal susitarimą.

Dr. A. Pacevičius

Gydytojas ir Chirurgas

NAUJAS KABINETAS
280 Roncesvalles Ave.
Telefonas OL. 4778.

Priėmimo valandos: 11-1 val. p.p.; vakarais nuo 6-8 val. vak.; trečiadieniais ir šeštadieniais 11-3 val. p.p. Kitu laiku pagal susitarimą.

Dr. Jonas Yčas

Gydytojas ir chirurgas
1390 DUNDAS ST. W. (tarp Gladstone ir Rusholme Rd.)

Priima ligonius ir gimdyves nuo 2-4 ir 6.30-8, šeštadieniais 2-4. Kabinetas uždarytas trečiadieniais. Kitu laiku pagal susitarimą.

Telefonas LO. 1794
Toronto

Dr. N. Novošickis

DANTŲ GYDYTOJAS

Baigęs universitetą Vokietijoje ir Kanadoje
345 BLOOR ST. WEST (kampus Bloor ir Huron gatvių) TORONTO
WA. 3-2003

Priėmimo valandos: nuo 9-12 ir nuo 2-9 val. vak. (pagal susitarimą).

Kaštinė: OLIVER 4451

Dr. P. MORKIS

DANTŲ GYDYTOJAS

Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą
1082 BLOOR W., TORONTO 4. (į rytus nuo Dufferin St.)

DANTISTAS

Dr. ELIAS WACHNA

Priėmimo val. 10-12, 2-6. Pirmadieniais, ketvirtadieniais, penktadieniais, 386 Bathurst St., Toronto
Tel. EM. 4-6515

Seymour Hermant

ADVOKATAS, NOTARAS ir tt.

Suite 410
394 Bay St., Toronto, Ont.
Telef.: EM. 4-9912 arba EM. 4-8532.

JEFFERY, JEFFERY & FROST

Advokatai, Notarai
371 BAY ST., Toronto
Telef. EM. 6-5255
Prašoma kreiptis į N. ČEPULKAUSKIENĘ

James B. Trotter,

B.A.

Teisininkas, advokatas, notaras.
Istaiga: 220 Roncesvalles Ave. Tel. LA. 0846.
Buto tel. RO. 6-2944
Toronto.

Priimama susitarus iš anksto.

GEORGE BEN, B.A.

teisininkas — advokatas ir notaras.
Kalba slavų kalbomis.
1147 Dundas St. W., Toronto
Telef.: OL. 8431 ir OL. 8432.

A. STANČIKAS

Baigęs National Radio Institute Radio ir televizijos skyry.

TAISAU

RADIO APARATUS
Aparatus pataisau ir grąžinami nemus veltui.
Darbas garantuotas.
Prieš skambinti ME. 1602, kasdien nuo 6 val. iki 9 val. vakarais ir šeštadieniais nuo 9 val. iki 12 val. ryto.

TORONTO, Ont.

Sv. Jono Kr. parap. žinios

— Ši penktadienį, pirmąjį spalio mėnesį, sv. Mišios 7.30 val. valk. Pamaldų metu klausoma išpažinties ir dala, Komunija.

— Vilniaus Dienos proga ateinančio sekmadienio 11 val. pamaldose prisimenami lietuviai vilniečiai, gynę lietuvių teises Vilniaus krašte.

— Žmonės pagedaujant, vakarinės rožančios pamaldos atkeliamos pusę valandos anksčiau. Tuo būdu parapijos bažnyčioje rožančius kalbamas kas vakarą 7 v.

— Ši penktadienį parapijos salė rezervuota Toronto skautams.

— Parapijos vardu nuosirdžiai dėkojama pp. Dobrovolskiui, Karaliūnui ir Simoniui, uoliai talkininkavusiems geležinėje tvorėje aptveriant apie bažnyčią.

— Parapija džiaugiasi "Moters" žurnalo pasirodymu, sveikina šio gražaus sumanymo iniciatorių ir linki, kad šis gražus ir vertingas lietuviškas žurnalas rastų vietą kiekvienos lietuviškos moters namuose.

— Už a.a. Antano Jurco vėlę gedulingos pamaldos šį šeštadienį 8.30 val. rytą.

— Pakrikštyta: Edvardas Sakalauskas ir Nancy Joana Sneiderytė.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Parapijos statyba, vykdoma pagal turimus ir pramatomus išteklius. Pamaldų salėje dalinai sumontuoti suoliai, didžiojoje salėje baigti lubų ir sienų tinkavimo darbai irparuošta muzikos studija naudojimui. Ši patalpa gali talpinti virš 100 žmonių ir turi išėjimą ant pastato stogo, kuriame galima jaukiai praleisti laiką. Muzikos studija savaite bėgyje skirta choro ir orkestro repeticijoms. Ji pramatomą uždarų grupių kultūrinę veiklą.

— Padėką reiškiamieji prof. St. Kairiui ir sol. M. Vilčiauskaitė už muziką ir giesmes 11 val. pamaldų metu. Parapijiečiai nuosirdžiai prisideda prie pamaldų salės paruošimo darbų ir liturginių indų dovanojimo. Gaila, kad 700 sėdimų suoliuose vietų gali tik pusę sutalpinti 11 val. dalyvaujančių tikinčiųjų. Sv. Mišios tuo tarpu laikomos 9.30 ir 11 val. Būtų pagedautina, kad tikintieji pasidalintų šiose pamaldose. Kai bus galutinai įrengta pamaldų salė, pamaldos bus paskirstytos įvairioms grupėms.

— Ši penktadienį sv. Jėzaus Širdies garbei 7 val. ryto bus laikomos sv. Mišios pamaldų salėje.

— Nauji bažnyčios ir vienuolyno fondatoriai: Basalykas A. M., Danaitis A. S., Girčys B., Gvildys J. V., Kaunas A., Švapys F. G., Vaičiūnas K., Vaitiekūnas S. B., Zindzius A.

— Daug parapijiečių uoliai platina automobilio "Mercury" loterijos bilietus. Geriausia proga darbu prisidėti prie statybos — platinti bilietus. Organizacijos kviečiamos darban.

— Pradedame metinį parapijiečių lankymą. Šią savaitę parapijiečiai lankomi šiuose rajonuose: New Toronto, Mimico, Etobicoke ir Islington. Sekančią savaitę lankysime sekanciose gatvėse gyvenančius parapijiečius: Warren park rajoną, Brumell Ave., Thornhill Ave., Harshaw Ave., Humberview Rd., Old Mill Rd., Riverside Dr., Old Mill Dr., Riverview Gdns., S. Kingsway Ave., Huntington Cr.

— Pakrikštyta Gina Elena Draudvilaitė.

Kun. dr. Jonas Sakevičius, MIC, marijonų vienuolio generalinis sekretorius Romoje, spalio 7 d. atvyksta į Toronto.

Anglų kalbos kursai naujiesiems kanadiečiams universitete pradedami spalio 4 d. Ontario College of Education patalpose, 371 Bloor St. W. Kursų mokestis \$15. Kursai yra skirti kalboje jau pažengusiems.

III Lietuvių Dienos Montrealy metraščių galima įsigyti T. Liet. Namuose pas V. Vaidotą už \$1, o meniškai padarytą ženklėlį už \$0.25.

Nauji pranciškonų paskyrimai

Rugsėjo 28 ir 29 d. centriniausi Lietuvos pranciškonų sv. Kazimiero provincijos vienuolynė, Kennebunk Port, Maine, įvyko kapitula, kurioje buvo paskelbta nauja provincijos vadovybė: provinciolas — T. Jurgis Gailiusis, jo patarėjai: T. Justinas Vaškys, T. Viktoras Gidžiūnas, T. Placidas Barisa ir T. Pr. Giedgaudas. Naujoji provincijos vadovybė sekanciam trimečiui įsiskyrė viršininkais: T. Joną Dyburi sv. Antano vienuolynė, Kennebunk Port, Maine, T. Justiną Vaškį sv. Pranciškaus vienuolynė, Greene, Maine, T. Viktorą Gidžiūną sv. Kazimiero vienuolynė, Brooklyn, N.Y., T. Juvenalį Liaubą Angelių Karalienės vienuolynė, St. Catharines, Ont., T. Aleksandrą Žiubrį sv. Antano vienuolynė, Bridgeville, Pa. ir T. Bernardiną Grauslį Priskelimo vienuolynė, Toronto, Ont. Torontan vietoj T. Viktoro atvyksta T. Kęstutis Butkevičius parapijos ir vienuolio ekonomo pareigoms. T. Placidas ir T. Rafaelis paliko savo pareigose Toronte.

Sv. Andriejaus liuterionių bažnyčioje

Carlton ir Jarvis gt. kampe, Padėkos sekmadienį, spalio 9 d., 1 val. pp., lietuvių pamaldos.

Kun. dr. M. Kavolis.

Pamaldos evangelikams

Malonės pirmojo liet. evangelikų-liuterionių bažnyčioje, 1424 Davenport Rd. spalio 9 d. 9.45 val. lietuvių pamaldos. Švenčiama Padėkos šventė.

Kun. Leonas Kosticenai.

Salpos Grupė "Daina"

spalio 15 d., šeštadienį, UNF salėje rengia linksmą šokių vakarą. Šokiams gros Toronto liet. orkestras "Trinitas". Maloniai dainietės kviečia visus į šį vakarą atsilankyti ir prisidėti prie kalėdinės šalpos Vokietijoje vargstantiems ligoniams ir seneliams.

Toronto Lietuvi!

Prieš pradėdant darbą, naujai sudarytas KLB Toronto apylinkės Salpos Komitetas prisistato šios sudarytos: pirm. — V. Bačėnas, pavaduotoja — p. Jurkeviciene, sekret. — L. Butenienė, kasininkas — S. Dabkus, nariai — p. Butienė ir A. Diržys. Prisidėdami šias pareigas, mes turime šį tikslą: būti tarpininku tarp Tamstos ir tarp pagalbos reikalingo lietuvių Toronte ir Europoje.

Ne kiekvienam yra lemta šio žemę džiaugtis gyvenimu ir labai dažnai dėl savo kaltės. Ypatingai šiais laikais, besigrumiant mūsų tautai dėl gyvybės, egzistencijos, pasitaiko nemaža brolių ir sesių palaužų ar tai ligos ar tai senatvės svetimoje šalyje ir tarp svetimų žmonių ir be jokių išteklių, kuriems kartais, nors ir mažą paramą gali būti gyvybės palaikymo klausimu.

Taigi, mes, kurie kartais gal ir per daug naudojames Toronto gyvenimu, jauskime pareigą prieš tautą ir prieš anuos brolius ir seses ir neatsisakykime tam tikslui paskirti vieną kartą metuose bent pusę dienos uždario. Tokia maža auka tikrai mes savęs neapsunkinsime, o dažnas net nepajausime. Kad kiekvienas galėtų šią pareigą atlikti, mes, pasikvietę talkos, Tamstą aplankysime laike rugsėjo — spalio mėn. Jums belieka tik paskirti auką įteikti rinkėjui, už kurią bus paliekamas kvitas, kurį galėsite prijungti prie Income Tax Return form ir atitinkamai bus sumažinta Jūsų mokesčiai.

Tenelieka ne vieno Toronto lietuviu neprisidėjusio savo brolio ir sesers pagalbai.

Salpos Komitetas.

Saleziečių gimnazijos

pirmasis Toronto rėmėjų būrelis išsiuntė \$60 gimnazijai vieno mokinio išlaikymui už š.m. liepos, rugpjūčio ir rugsėjo mėn. Rėmėjas.

Inž. M. MARDIS

SOFERIŲ KURSAI

337 PALMERSTON Blvd., Apt. D., Toronto, Telefonas WA. 4-8219.

ZUKLAVIMO

IR ĮVAIRIUS KITUS SPORTO REIKMENIS SU ATITINKAMOMIS NUOLAIDOMIS GAUSITE TIK

J. Beržinskas

1212 DUNDAS ST. W., TORONTO. TELEF. LA. 9547

Čio pot galima užsakyti laivams motorus bei įvairius medžioklinius įrengimus.

O Vilniaus neužmiršk, lietuvi!

VKLs Toronto skyrius mūsų senosios sostinės prisiminimui ir jos problemų suaktyvinimui ruošia "Vilniaus Dienos" minėjimą spalio 9 d. 3 val. pp. UNF salėje, 297 College St.

Aktualią paskaitą "Vilniaus klausimas tarptautinės teisės šviesoje" skaitys pakviestas iš JAV VKLs CValdybos pirm. adv. Antanas Juknevičius, vilnietis, lenkų okupacijos ir persekiojimų metu atkakliai gynęs lietuvių reikalus ir teises Vilniaus krašte.

Jeį sąlygos leis, CV-bos pirm. adv. A. Juknevičius trumpą žodį pasakys per vietos lietuvių radijo valandėlę "Tėvynės Prisiminimai".

Po paskaitos minėjime dar žodį tars Lietuvos gen. konsulas min. V. Gylys, KLB Krašto V-bos pirm. J. Matulionis, Maž. Lietuvos Rezistencijos pirm. dr. M. Anyšas ir ukrainiečių atst.

Meninę programą išpildys solistės L. Sturmatytė ir V. Panavaitė, abi iš Hamiltono, smuikininkas St. Kairys ir Toronto Lietuvių Choras "Varpas", vadovaujamas muz. St. Gailevičiaus. Solistėms ir smuikininkui akompanuoja muz. St. Gailevičius. Taip pat dalyvauja Hamiltono lietuvių tautinių šokių grupė.

Vilniaus problemos tevinėja visus lietuvius bendram darbui dėl Lietuvos greitesnio išlaisvinimo jos etnografinės sienose su sostine Vilniumi.

Visa lietuviškoji visuomenė nuosirdžiai kviečiama šiame minėjime skaitlingai dalyvauti.

Įėjimas — laisvos aukos.

Po minėjimo, Lietuvių Namų II-me augstę rengiama VKLs CValdybos pirmininkui adv. A. Juknevičiui pagerbti arbaltė. Dalyvauja garbės svečiai, organizacijų pirmininkai bei atstovai ir skyriaus nariai.

Skyriaus Valdyba.

J. E. vysk. Brizgys grįždamas iš Val d'Or ir Norandos, kur T. Kulbio SJ lydimas lankė lietuvius, buvo užsukęs į Torontą ir iš čia išskrido į JAV.

Vyr. at-kų susirinkimas šaukiamas šį sekmadienį, spalio 9 d. 6 v. v. Prisikėlimo parapijos naujojo pastato patalpose, muzikos studijoje, III augšte.

Paskaitą iš pasaulio katalikų gyvenimo skaitys kun. dr. J. Gutauskas. Kviečiame skaitlingai atsilankyti.

Valdyba.

Augst. lituanistiniai kursai pradėjo darbą spalio 1 d. Pirmą kartą įsiregistravo 22 mokiniai. Kursai vyks šeštadieniais 9-12 val. sv. Pranciškaus mokyklos patalpose, Claremont gt. Priimami nauji mokiniai.

Šiais metais dėstys: pp. Gečas, kun. dr. Gutauskas, Matulaitis, Matusevičiūtė, dr. Sapoka, dail. Valius ir Vilčiauskaitė.

Laikas iš Lietuvos adresuotas Algimantui Brazauskui iš Oakville, Ont., siųstas iš Kauno Elenos Kazmarinienės. Atsiimti "T2" administracijoje.

Spaudos Bendrovei "Žiburiai" reikalingas RINKĖJAS. Galimybė išmokyti linotipų. Kreiptis darbo valandomis 941 Dundas St. W., Toronto. Tel. EM. 8-6813.

REIKALINGA MOTERIS tabako ūkio namų ruošai. Gali būti ir vedusi pora. Gyvenamos namas su visais patogumais. Kreiptis pas J. Varkavičių, RR 2, St. Williams, Ont.

REIKALINGAS pardavėjas-krautuvi, geras atlyginimas. Kreiptis tel. ME.7462.

Išnuomojamas kambarys ir virtuvė suaugusių šeimai. Goreval Ave. Tel. EM. 3-5404, skambinti po 5 val. vak.

Išnuomojami 2 arba 3 kambariai su virtuve II-me augšte, be baldų. Tel. LO. 2266.

Išnuomojamas didelis frontinis kambarys I-me augšte vienam asmeniui, galima naudotis virtuve. Yra garažas. 53 Gorevale Ave. Tel. EM. 8-0948.

Išnuomojami 3 kambariai ir virtuvė I-me augšte. Yra garažas. 334 Runnymede Rd. Tel. RO. 7-8690, po 5 val. vak.

Išnuomojamas namas 2 augštų, 8 ir pusė kambario, olva šildomas, Lakeview Ave. Tel. LL. 1722.

Išnuomojamas 5 kambarių butas vieno šeimos. Atskiras įėjimas. Dovercourt Rd. arti Bloor. Tel. LO. 7358.

DEMISIO! "Sabo" 1955 m. 3 garsiakalbių su 2 trumpom bangom, originalos \$160, perkant kartu dviene po \$150, t.y. \$100-150 pigiau kaip kur kitur. 921 Dundas St. W., Radioman Rickus.

PARDUODAMAS NAMAS prieinama kaina. Kreiptis tel. RO. 2-7068.

B. SERGAUTIS

REAL ESTATE BROKER

GENERAL INSURANCE

KE. 7593

Didelis žemės sklypų pasirinkimas.

5½% paskolos statybininkams. Įvairūs draudimas.

S.m. spalio mėn. 8 d. 7.45 v.v., Eatono Auditorijoje, CHICAGOS LIETUVIŲ CHORAS "PIRMYN", vad. muz. p. Steponavičiaus, dalyvaujant sol. p. Onuks Stephens, p. A. Braziui ir daliai Toronto simfoninio orkestro, stato J. Strauss 3-ju veiksmų operetę

ČIGONŲ BARONAS

Bilietai gaunami: "Tulpės" valgykloje, vakarais p. Indrelienė, telef. ME. 8522, šeštadienį prie įėjimo.

Toronto Jūrų Skaučių Rėmėjų Būrelis.

S. M. SPALIO MĖN. 8 D. 8 val. vak.

UNF Auditorijoje, 297 College St. ruošiamas

vakaras

Kaip jau žinoma, salėje įvesta puiki ventilacija.

BUFETAS su stiprinančiais bei gaivinančiais gėrimais.

Įėjimas vyrams \$1, moterims 75¢

— PUKUS ORKESTRAS —

LAS Toronto skyrius.

S. m. LAPKRIČIO 5 d. Toronto Skautams Remti Draugija

jaukioje CLUB TOP HAT salėje rengia

didžiuli rudens baliu.

su daugybe staigmenų: vertinga loterija, premijuojamu valsu, kepuraičių šokių ir tt. — Puiki muzika.

STIPRŪS IR SILPNI GERIMAI

Staliukai numeruoti. Iš anksto bilietus galima užsisakyti telefonais: pp. Jurksaitienė—LL. 4214 ir L. Gvildienė—WA. 3-4378. Likusieji bilietai prie įėjimo.

Pradžia 8 val. v.

Skautams Remti Draugija.

Pasisakė už apylinkės tarybą

Pereitą penktadienį apylinkės valdyba Liet. Namuose buvo sušaukus Toronte veikiančių organizacijų atstovus, vad. seime, apsvarstyti apylinkės tarybos įkūrimo klausimą. Susirinko 16 organizacijų atstovai.

Apylinkės vald. pirm. J. R. Si-manavičius pranešė, kad apylinkės valdyba yra pasisakiusi už tarybos įkūrimą. Ji turėtų atstoti visuotini susirinkimą, kurį Toronte dėl kolonijos gausumo sušaukti neįmanoma. Ji rinktų apylinkės valdybą ir kt. organus, ji išlaistų revizijos komisijos pranešimus ir tt. Ją sudarytų 25 rinkti nariai rinkti visuotiniu balsavimu ir po 1 atstovą nuo įsiregistravusių ir \$10 kasmet sumokančių organizacijų.

Iš principo prie tarybos sudarymą niekas nepasisakė. Toliau buvo panagrinėtas Kr. Tarybos priimtos tų tarybų sudarymo bei jų veikimo taisyklės, padarant kai kurių sugestijų specialiai Toronto tarybai. Ir čia jokių esminių pakeitimų niekas ir nesūlė. Aiškintasi daugiau dėl kaikiurių \$8 interpretacijos, pasiūlyta keletas nuostatus paryškinančių pastabų.

Tų reigalų baigus dar buvo trumpai pasisnekėta Kariuomenės šventės, Vasario 16 minėjimo ir organizacijų inauš apylinkės valdybai užsigalėjimo reikalais.

Valstiečių Liaudininkų Klubas Toronte

visuotinis susirinkimas rugsėjo 28 d. Lietuvių Namuose, kaip visuomet, pasižymėjo darbinga bičiuliska nuotaika. Skaitlingai atsilankė nariai išdiskutavo daug dienotvarkėje numatytų klausimų ir padarė svarbių nutarimų.

Kadangi tai buvo metinis susirinkimas, buvo slapto balsavimu perrinkta valdyba, kurią dabar sudaro: V. Vaidotas pirm., K. Grigaitis sekr., ir A. Masonis kasininkas. Kandidatu liko V. Puodžiūnas.

Išklaustas senosios valdybos pranešimas apie praėitų metų Klubo veiklą ir aptartos veikimo gairės ateinančioms metams. Į Valst. Liaud. Centro Komiteto metinį posėdį kartu su kuopų ir klubų pirmininkais, kuris įvyks Nijorkoje spalio 1 d., išrinktas klubo pirm. V. Vaidotas.

Valst. Liaud. Toronto Klubas.

VISU LAIKRASČIŲ PRENUMERATAS priimtinėmis sekanciomis prieš ir po pamaldų "T. 2." knygyno patalpose. Vyt. Aušrotas, tel. LL. 0527.

MONTREAL, Que.

Augst. lituanistiniai kursai šį šeštadienį, spalio 8 d., vyks AV parapijos patalpose. Pradžia 10 val. Paskaitos bus skaitytos atskirai pirmam ir antram kursui. Visus praėjusiais metais kursų lankiusius ir naujai pradėdantius kursų vadovybė prašo ir kviečia susirinkti šį šeštadienį ir pradėti darbą.

Montrealio Salpos Fondo Kom. spalio 2 d. posėdyje sudarytas sekancios sudėtis: pirm. I. Lukoševičienė, vicep. P. Simelaitis, sekr. K. Leipus, išdin. J. Kęsgailienė, inform. S. Remeikaitė, narės M. Leknickienė ir S. Baršauskienė.

Montrealio Seimelio Prezidiumas širdingai dėkoja senajam Salpos Komitetui, susidėjusiam iš E. Navikienės, P. Simelaitis, M. Sulmistro, K. Toliušio, M. Leknickienės ir I. Lukoševičienės, už sąžiningai ir sumanią atliktą šalpos darbą Montrealyje. Padėką taipgi priklauso neuilstamiems aukų rinkėjams, gi ypač pp. P. Paleckui, J. Lukošiumui ir K. Karpui.

St. Karginionis Seimelio prezidiumo pirm.

"Litas" jau turi \$14.000 indėlių, kurių daugumas išduoti trumpalaikėmis paskoloms. "Lito" patarnavimais ypač naudojasi namų statytojai. Indėlininkams numatoma išmokėti 4% palūkanų. Visais banko reikalais kreiptis AV parapijos salėje sekmadieniais tuojau po pamaldų arba skambinti tel. HE. 4280.

Sportininkų šokių vakaras. Spalio 8 d., šeštadienį, 7.30 val. vak., AV parapijos salėje, 1465 Rue de Seve, sporto klubas Tauras rengia pirmą šio sezono atidarymo šokių vakarą.

Grojančieji muzikai ir veikiant skanių valgių ir gaivinančių gėrimų bufetui, bei loterijai gerai praleisite šeštadienio vakarą ir paremsite sportuojanti jaunimą.

Valdyba.

Gyvojo rožančiaus išskilmės Toronte organizuojamos Šventojų Vardo draugijų kasmet, kiekvieną pirmą spalio mėn. sekmadienį parodos aikštėje. Siem tai buvo jau dvyliką kartą. Kadangi diena buvo graži ir nešalta, tai žmonių prisirinko gal per 40.000 ir viskas praėjo paliklia nuotaika. Išskilmis pamoklininku buvo Winniego arkiv. Ph. F. Pocock. Dalyvavo taip pat Toronto vyskupas pagalbininkas Fr. V. Allen. Pats kardinolas buvo išvykęs ir prisūntė tik sveikinimo telegramą iš Calgary, Alta. Kaip ir kasmet, išskilmės buvo labai didingos. Tai metinė katalikų pajėgų demonstracija. Pražygiuojant mokykloms bei organizacijoms pro dešimtis tūkstančių maldininkų praėjo ir septyni mūsų skautai su lietuviška trispalve.

Estai Toronte pasistatė naują evangelikų liuteronių bažnyčią Mt. Pleasant Rd. Bažnyčios stilius labai savotiškas — augštai, augštai iškilusiu žeminiu pastatas su žemomis šoninėmis sienomis su augstu bokštu šone.

Estai Toronte pasistatė naują evangelikų liuteronių bažnyčią Mt. Pleasant Rd. Bažnyčios stilius labai savotiškas — augštai, augštai iškilusiu žeminiu pastatas su žemomis šoninėmis sienomis su augstu bokštu šone.

Estai Toronte pasistatė naują evangelikų liuteronių bažnyčią Mt. Pleasant Rd. Bažnyčios stilius labai savotiškas — augštai, augštai iškilusiu žeminiu pastatas su žemomis šoninėmis sienomis su augstu bokštu šone.

Estai Toronte pasistatė naują evangelikų liuteronių bažnyčią Mt. Pleasant Rd. Bažnyčios stilius labai savotiškas — augštai, augštai iškilusiu žeminiu pastatas su žemomis šoninėmis sienomis su augstu bokštu šone.

Estai Toronte pasistatė naują evangelikų liuteronių bažnyčią Mt. Pleasant Rd. Bažnyčios stilius labai savotiškas — augštai, augštai iškilusiu žeminiu pastatas su žemomis šoninėmis sienomis su augstu bokštu šone.

Estai Toronte pasistatė naują evangelikų liuteronių bažnyčią Mt. Pleasant Rd. Bažnyčios stilius labai savotiškas — augštai, augštai iškilusiu žeminiu pastatas su žemomis šoninėmis sienomis su augstu bokštu šone.

Estai Toronte pasistatė naują evangelikų liuteronių bažnyčią Mt. Pleasant Rd. Bažnyčios stilius labai savotiškas — augštai, augštai iškilusiu žeminiu pastatas su žemomis šoninėmis sienomis su augstu bokštu šone.

Estai Toronte pasistatė naują evangelikų liuteronių bažnyčią Mt. Pleasant Rd. Bažnyčios stilius labai savotiškas — augštai, augštai iškilusiu žeminiu pastatas su žemomis šoninėmis sienomis su augstu bokštu šone.

Estai Toronte pasistatė naują evangelikų liuteronių bažnyčią Mt. Pleasant Rd. Bažnyčios stilius labai savotiškas — augštai, augštai iškilusiu žeminiu pastatas su žemomis šoninėmis sienomis su augstu bokštu šone.

Estai Toronte pasistatė naują evangelikų liuteronių bažnyčią Mt. Pleasant Rd. Bažnyčios stilius labai savotiškas — augštai, augštai iškilusiu žeminiu pastatas su žemomis šoninėmis sienomis su augstu bokštu šone.

Estai Toronte pasistatė naują evangelikų liuteronių bažnyčią Mt. Pleasant Rd. Bažnyčios stilius labai savotiškas — augštai, augštai iškilusiu žeminiu pastatas su žemomis šoninėmis sienomis su augstu bokštu šone.

Estai Toronte pasistatė naują evangelikų liuteronių bažnyčią Mt. Pleasant Rd. Bažnyčios stilius labai savotiškas — augštai, augštai iškilusiu žeminiu pastatas su žemomis šoninėmis sienomis su augstu bokštu šone.

Estai Toronte pasistatė naują evangelikų liuteronių bažnyčią Mt. Pleasant Rd. Bažnyčios stilius labai savotiškas — augštai, augštai iškilusiu žeminiu pastatas su žemomis šoninėmis sienomis su augstu bokštu šone.

Estai Toronte pasistatė naują evangelikų liuteronių bažnyčią Mt. Pleasant Rd. Bažnyčios stilius labai savotiškas — augštai, augštai iškilusiu žeminiu pastatas su žemomis šoninėmis sienomis su augstu bokštu šone.

Estai Toronte pasistatė naują evangelikų liuteronių bažnyčią Mt. Pleasant Rd. Bažnyčios stilius labai savotiškas — augštai, augštai iškilusiu žeminiu pastatas su žemomis šoninėmis sienomis su augstu bokštu šone.

VAIKŲ KAUKIŲ BALIUS

Spalio 9 d. 4 val. pp., AV parapijos salėje, KLB Moterų D-jos Montrealio skyrius rengia vaikams KAUKIŲ BALIŲ. Visi vaikai su tėvais irvisuomene maloniai kviečiama dalyvauti. Įėjimas suaugusiems 50¢ ir vaikams 25¢. Pelnas skiriamas vargo mokykloms Vokietijoje.

Valdyba.

Liet. Akad. Sambūris